NATIONAL LIBRARY
JAN 23 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, JANUARY 2, 1971

LATVIJA AMERIKĀ

1. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 2. JANVĀRIS 21. GADS

SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs – Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7918. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTANS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28. West-Germany.

Studentu korporācijas Talavija 70 gadu jubilejas svētku dalībnieki un viesi Latviešu namā Toronto 19. decembra komeršā (Korporācija dibināta 1900. gada 14. decembrī). Otrā rindā no kreisās: A. Robežnieks (Patria), igauņu korporācijas Vironia pārstāvis, I. Alksnis (Lettonia), Talavijas viceseniors J. Altraks, seniors L. Garklāvs, sekr. J. Mežģirts, LNAK valdes pr-dis T.Kronbergs (Patria), K. Znotiņš (Lacuania); priekšā ar ragu — E. Aukmanis (Talavija). Viņiem priekšā, pirmajā rindā no kreisās – Talavijas zēni: Alnis Diksons, Māris Krūgers, Ģirts Zadiņš, Edmunds Šteinhards; no E. Aukmaņa pa labi — Juris Kornets, Ģirts Šteinhards, Andris Aukmanis un Helmuts Drengers.

Voldemārs Korsts

REĀLITĀTES

Mēs bieži kritizējam citus, ka tie ir pārāk pielaidīgi un nespēj saskatīt briesmas un patiesību! Tajā pašā laikā mēs piemiedzam acis, ka arī mūsu sabiedrība ļoti daudzos jautājumos liekas neredzam, ar ko tā slimo. Mūsu vidū rodas arvien vairāk individu, kuri gribot būt „oriģināli" runā valodu, kas diametrāli pretēja mūsu interesēm un pienākumiem pret dzimteni. Mēs vairs pat nepieminam un neskaitām kā negātīvu faktu, ka tik daudzi, kuri spētu palīdzēt kopīgā darbā, to nedara un visu vērību velta vienīgi savai materiālai labklājībai. Man ir kāds draugs, kuŗa rīcībā ir divi auto un jachta izpriecas braucieniem, bet viņš saka, ka nevar piedalīties kopīgā darbā vai kādreiz aizbraukt uz nepieciešamu sanāksmi, jo to neatļaujot viņa materiālie apstākļi. Viņam pat par grūtu abonēt abus mūsu laikrakstus.

Mūsu vidū rodas jauni, izglītoti pārstāvji, kuri sludina un grib saskatīt, ka briesmas novērsīsies pašas. Un ir pārstāvji, kuri ir pārliecībā, ka Gētes vai Raiņa dzeja ir novecojusies bezvērtība un tā ir aizvietojama ar vārdu savārstījumiem, kuŗu nozīmi nevar izskaidrot pats autors. Ir arī cilvēki, kuŗiem uzticība, lojālitāte, varonība, uzupurēšanās un draudzība, tās īstajā nozīmē, ir tukša skaņa, ko var aizvietot ar bravūru, skaļumu un svešu varu iepotētu morāles normu degradāciju. Paldies Dievam, šādu pārstāvju nav daudz, bet mūsu sabiedrības pielaidība, ko mēs tik ļoti kritizējam, darbība, kam sakars ar mums patvērumu devējām valstīm, panāks to, ka par prieku mūsu ienaidniekam mūsu sabiedrība lēni pārvērtīsies par nenozīmīgu cilvēku grupu, ar ko nav jārēķinās. Mēs meklējam, un ja atrodam, tad skaļi kritizējam mūsu patieso draugu kļūdas, bet klusējam, ja šie draugi ir jāatbalsta. Dzīvojot labu, brīvu, pārtikušu dzīvi, mēs uztraucamies, ja runā par „dzīves reālitātēm", bet aizmiedzam acis mūsu labsajūtas saglabāšanai. ja ir jāsaskata, ka ir laiks pielikt roku kopējā darbā ne tikai mūsu kultūras „uzturēšanai", vai specifiski dzimtenes jautājumu labā, bet arī vispārējas brīvības principu, morāles, patiesas reliģijas un brīvās pasaules nākotnes nodrošināšanai. Cik mēs esam jautājuši paši sev, kā sastāv ar krievu komūnistu sazvērestību pasaules pakļaušanai komūnistu verdzībai un krievu imperiālisma izmantošanas politikas īstenošanu? Ir aprindas, kur pat paceļot šo jautājumu diskusijām, šāda jautājuma iekustinātāju uzskatīs par naīvu muļķiti vai cilvēku, kas dzīvo pusgadsimtu iepakaļ laikam. Šo cilvēku uzskatos komūnisms pašreizējā formā ir ātri sabrūkošā stāvoklī. Viņa panākumi šeit tiek noliegti un tiek apgalvots, ka komūnisms ir sašķēlies tiktāl, ka tā ekspansijas briesmas vairs neeksistē. Kā pierādījumu uzsver robežjautājuma nesaskaņas Pad. savienības un sarkanās Ķīnas starpā, kā arī augošo nacionālismu apspiesto tautu vidū, vai viens vai otrs komūnistu grupas nesaskaņas Dienvidamerikā, taktisko jautājumu izpratnē, kā ātrāk un labāk pārņemt varu.

Šis nopietnais jautājums ir apskatīts un analizēts laikā no 1967.—1969. gadam ASV senāta iekšējās drošības komitejā. Droši vien, par lielu sašutumu to cilvēku vidū, kuŗi domā tikai par šodienu, šī komiteja ir konstatējusi, ka komūnisma spēks un ietekme ir stipri auguši, pretēji tam, ko tik skaisti sludina ultrā liberālie žurnālisti un televīziju komentātori un ne viens vien no mūsu jaunajiem zinātājiem. Uzskatu un domstarpību vājinātājs spēks komūnistu vidū izrādās daudz mazāks nekā šīs „šķelšanās" izsauktais militāro spēku pieaugums un varas politikas akceptēšana pat tādā apmērā, ka rezultātā brīvās pasaules brīvības nodrošināšana ir apdraudēta vairāk kā jebkad. Šo apdraudējumu vēl pastiprina dažādu radikāļu grupu un reālitātes nesaskatošo liberālo garīdznieku un universitāšu jauno mācības spēku vairāk vai mazāk atklāti paustā „pārliecība", ka komūnisms ir cilvēces attīstības liktenis un vēsturisks process, kas savā attīstībā izvērtīsies par visu aplaimotāju ultrā demokratiju! Tā ir ilūzija, kas jau sen ir pierādījusies par neeksistējošu tik daudzos gadījumos. Tā ir ilūzija, kas liek aizvērt acis, ka reālajā dzīvē notikumus izšķir Pad. savienības militārā un jūras spēku vara. Notikumi Polijā, Vācijā, Ungārijā un Čechoslovakijas militārā okupācija rāda, ka ne „vienības" trūkums ko novērš, bet jautājumus izšķir Pad. savienības militārā vara. To ir konstatējusi arī senāta drošības komiteja. Ir konstatēts arī, ka Pad. savienība ir tikpat daudz šodien kā agrāk noteicošā vara. Pirmā vietā nav jautājums, kas vadīs komūnistus, bet gan jautājums, kā ātrāk un vieglāk uzspiest komūnisma diktātūru visai pasaulei! 1968. gada militārā okupācija Čechoslovakijā gan brīdi sacēla bailes dažu valstu komūnistu aprindās par viņu pašu likteni nākotnē, bet jau ļoti neilgā laikā to akceptēja tiklab brīvo valstu vidū, kā komūnisma dominētās zemēs kā vienkāršu politisku problēmu.

Ne velti 1969. gadā Pad. savienība bija spējīga sasaukt pasaules komūnistu delegāciju konferenci Maskavā. Ja tur iztrūka sarkanās Ķīnas, Ziemeļkorejas, Ziemeļvietnamas, Dienvidslavijas un Albānijas pārstāvju, tad šinī „vienības konferencē" piedalījās 75 valstu pārstāvji, kuŗi beigu rezultātā pilnīgi akceptēja komūnistiskās Krievijas vadību un tiesības noteikt po-

(Beigas 8. lpp.)

TOREIZ UN TAGAD

SALĪDZINĀJUMA IMPRESIJAS PĒC TORONTO LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS EGLĪTES VAKARA

„Kādēļ jūs vienmēr rakstat tikai to, kas notika — kas ko teica, deklamēja vai dziedāja?" acīm visai agresīvi dzirkstot, bet reizē tomēr koķetīgi TLTA sestdienas ģimnazijas eglītes vakarā 18. decembrī jautāja sprigana ģimnaziste un piebilda: „To taču mēs paši zinām! Dodiet labāk nopietnu vērtējumu, tas mūs interesētu vairāk, no tā mēs varētu arī mācīties!" — „Nopietnu vērtējumu?" atjautāju. „No kādas mērauklas vadīties?" — „Salīdziniet kaut vai mūsu eglītes vakaru ar tiem, kas notika Latvijā, kad jūs pats vēl bijāt ģimnazists," atteica meitene. „Tikai esiet atklāts, sakiet klaji savas domas!"

Jā, kā tad toreiz īsti bija, kad pats vēl nēsāju zila samta ģimnazista cepuri? Ir labi jāpadomā, krietni jāpabradā pa aizaugušajām atmiņu takām. Lai Toronto ģimnazistes aicinājumu izpildītu, salīdzinājumam jāatceras vispār eglītes vakari un to norise pašā ģimnazijā Latvijas neatkarības laika pēdējos gados Rīgā. Arī tad iespējams tvert tikai impresijas, vispārējos iespaidus, ne dot vērtējuma salīdzinājumu, jo aizritējuši jau vairāk nekā 30 gadu, šai laikā visam tik ļoti mainoties, ka kritisks salīdzinājums kļūst neiespējams. Mēs tagad dzīvojam ne tikai citā laikā, bet arī krasi atšķirīgos apstākļos, salīdzinātājam esot svešā zemē un vidē, kuŗa salīdzināmajiem nebūt nav sveša. Tā mēģināts salīdzinājums var būt tikai izteikti subjektīvs, vienpusējs, jo rakstītājs pieredzējis eglītes vakarus kā toreiz, pirms 30 gadiem tēvzemē, tā tagad svešumā, savā subjektīvajā vērtējumā varot spriest par abiem, turpretim pašreizējie Toronto ģimnazisti nekad nav pieredzējuši šādus sarīkojumus neatkarīgajā Latvijā. Lai arī viņiem būtu iespējams savā uztverē vērtēt eglītes vakarus kādreiz Latvijas ģimnazistos, tiem vajadzētu iesēsties Anšlava Eglīša aprakstītajā Herberta Džordža Velsa brīnišķīgajā laika mašīnā, ar kuŗu iespējams iebraukt ne tikai atpakaļ pagātnē, bet aizšauties arī tālā nākotnē. Šāda mašīna tomēr atrodama, diemžēl, vienīgi rakstnieku fantazijas radītos darbos.

Grūto salīdzinājumu tomēr mēģinot, vispirms jākonstatē, ka toreiz eglītes vakarā visos ģimnazistos, pat lielākajos nebēdniekos, iestrāvojās savāds bijīgums un īstu Ziemsvētku izjūtu viests svinīgums, kas lika piemirst visu un dzīvot tikai šai vienā vienīgajā brīdī — eglītes vakarā. Tagad, liekas, šādas īstas svētku izjūtas vairs nav: to, varbūt, mazāk nokauj pašreizējais technikas ziedu laiks nekā komerciālisms, kas skaistos ģimenes svētkus pārvērtis par vienu vienīgu veikalu, liekot pilsētām Ziemsvētku greznumā iemirdzēties jau novembra vidū, visu decembri nemitīgi skandināt svētku dziesmas, apkārt grozīties neskaitāmiem Ziemsvētku vecīšiem lielajos universālveikalos. Arī privātmāju āriene jau decembra sākumā iemirdzas krāsainu spuldzīšu rotā, daudzās mājās ap to pašu laiku jau stāv izgreznotas eglītes, kuras bieži jau pirmajā svētku dienā kā nevajadzīgu krāmu bez mazākā sentimenta izmet kaut kur sniegā. Tas notrulināja jebkādu īstu svētku izjūtu. Ziemsvētki praktiski ir vairs tikai dāvanu saņemšanas laiks, kad mazāk svarīga paša dāvana kā tāda, bet gan tās lielums, vērtība. Tā arī ģimnazistiem skolas eglītes vakars, liekas, ir vairs tikai gandrīz parasts sarīkojums; gan ļoti patīkams, bet bez īstas izjūtas.

Varbūt tas ir sentimentālisms, kas licis augšējās rindas rakstīt, taču bez šī konstatējuma manuprāt nav iespējams salīdzināt sko-

(Nobeigums 4. lpp.)

AICINĀJUMS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS DARBĀ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē par referentu pie Aprūpes biroja izraudzīts un apstiprināts Dr. Arnolds Rudzis no Filadelfijas.

Ir saņemti dažu tautiešu lūgumi, sevišķi no gados vecākiem, lai latviešu valodā paskaidrotu par „Social Security" noteikumiem, un kā tos pilnīgāk izmantot. Tāpat tiek jautāts par ārstēšanās iespējām, ko dod „Medicare", un vēl citi līdzīgi jautājumi. Dr. A. Rudzis laipni solījies uz šiem jautājumiem atbildēt ar rakstiem, kas būs iespiesti nākamajos ALAs žurnāla numuros. Daļēji šiem jautājumiem būs veltīts arī kāds gaŗāks Dr. A. Rudža raksts nākamajā „Archīva" numurā (iznāk Austrālijā). Organizācijām, sevišķi tām, kas nodarbojas ar aprūpi (draudzes, DV u. c.), būtu par šiem rakstiem jāinformē savi biedri, jo sevišķi tie, kuŗus šādi jautājumi varētu interesēt.

Visas organizācijas un draudzes tiek lūgtas savās pilsētās apzināt tautiešus, kas strādā vai arī pārzina vietējos sociālās palīdzības darbus un noteikumus un kas būtu ar mieru nākt talkā izkārtot sociālās palīdzības (Welfare) piešķīrumus, slimību vai līdzīgos gadījumos attiecīgajās pilsētās. It sevišķi tas būtu vajadzīgs mūsu vecākiem tēviem un mātēm, kam trūkst labas angļu valodas un kas nevar orientēties vietējos likumos. Tādi palīgi varētu būt viens vai — vēl labāk — pat vairāki. Sirsnīgs lūgums organizāciju vadītājiem nopietni papūlēties, lai šo pasākumu iedzīvinātu.

To personu vārdus, kas uzņemtos būt par padomniekiem un palīgiem attiecīgās vietās, laipni lūdzu paziņot ALAs aprūpes birojam.

Arturs Valters,
aprūpes biroja vad.

Atbrīvots Rietumvācijas konsuls

Kaŗa tiesa Burgosā, Spānijā, pašlaik iztiesā prāvu pret 16 basku nacionālistiem, kas apvainoti slepenā policijas priekšnieka noslepkavošanā, bruņotā laupīšanā un terrora piekopšanā. Sakarā ar šo tiesāšanu Spānijas basku neatkarības kustības dalībnieki nolaupīja Rietumvācijas goda konsulu Eiženu Beilu. Ja tiesa atzīs tiesājamos par vainīgiem, tad sešiem no viņiem draud nāves sods. Konsula dzīvība būtu atkarīga no tiesas sprieduma, — tā paziņoja basku nacionālisti spāņu iestādēm. Spriedums nav pārsūdzams, bet ģen. Franko ir jāapstiprina katrs nāves sods. Pastāv zīlējumi, ka ģen. Franko notiesātos var apžēlot un nāves sodu pārvērst 30 gadu cietumsodā.

Tiesāšana Burgosā izsaukusi opoziciju Franko režīmam ar separātistu atbalstītāju streikiem un demonstrācijām. Paralizētas mācības Madrides un citās spāņu pilsētu universitātēs. Madridē ap 100.000 labā spārna spāņu pirms Ziemsvētkiem sapulcējās pie karaliskās pils, lai demonstrētu savu atbalstu Franko valdībai. 78 g. vecais Spānijas valsts galva uzrunāja no pils balkona sapulcējušos. Pūlī bija redzami plakāti ar saukļiem: „Pret separātismu", „Pret marksismu", „Par Spāniju" un citi.

Eiropā simpatizētāji basku nacionālistiem sarīkoja demonstrācijas Šveicē. Bernē pie Spānijas sūtniecības sapulcējās ap 3000 demonstrantu protestējot pret tiesāšanu Burgosā. Demonstrācijas uzliesmoja arī Italijā, Francijā un Rietumberlīnē. Spānijas informācijas ministrs Alfredo Bella sacīja, ka ār-

(Beigas 8. lpp.)

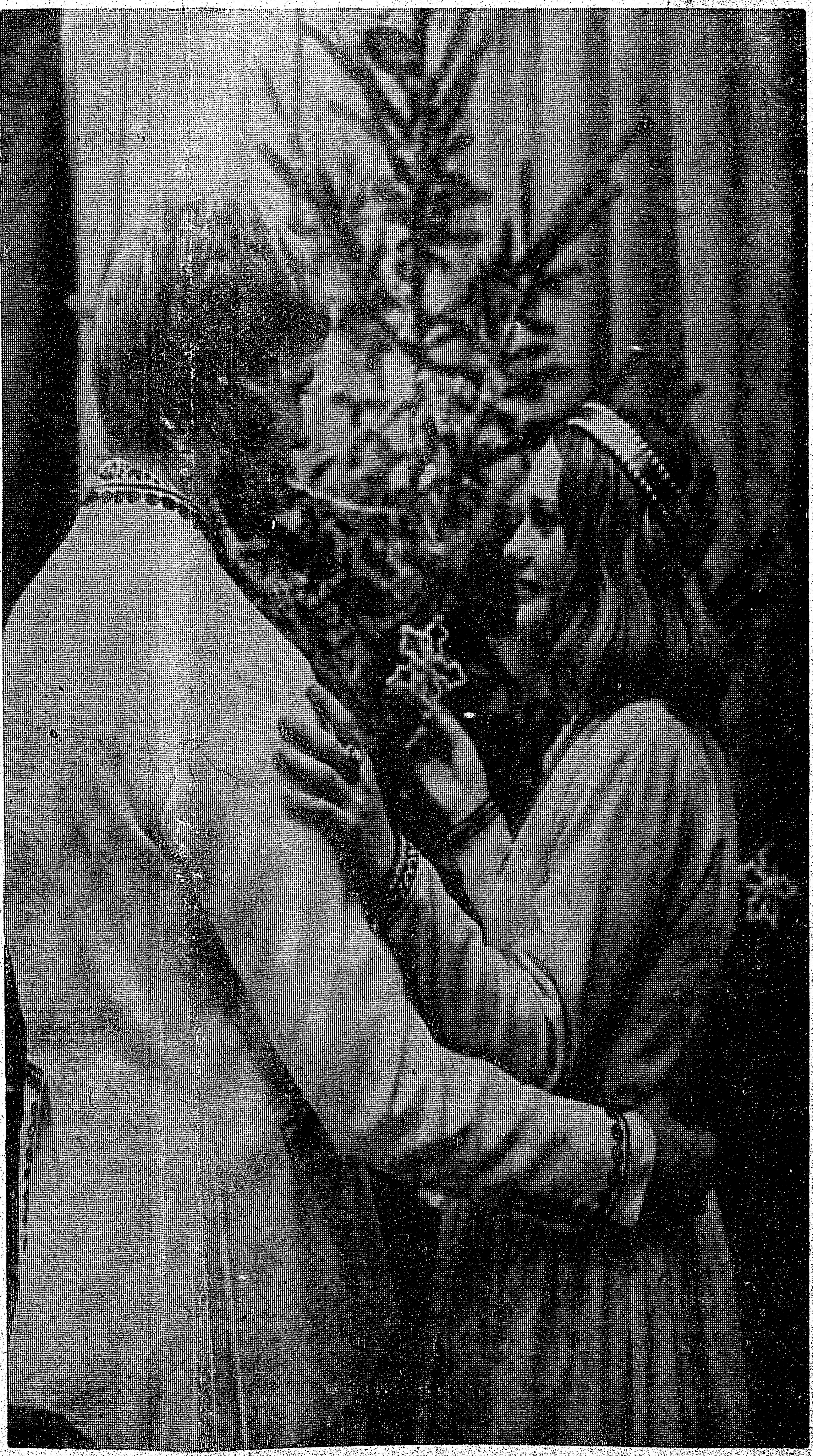

PRETIM NĀKOTNEI J. Līgera foto studija

Mēģina izspiest čechu emigrantus

Toronto čechu un slovaku saimi satraukusi viņu dzimtenes pašreizējo noteicēju dīvaina rīcība. Ļoti daudziem čechu un slovaku imigrantiem, kas iecelojuši Kanadā pēc Čechoslovakijas invāzijas 1968. gadā, dzimtenē paredzēta aizmugures tiesāšana par „noziegumiem", kā, piem., dzīvošanu Kanadā bez Čechoslovakijas komūnistu valdības atļaujas. Šis „tiesāšanas", protams, varētu uzskatīt par farsu, ja paziņojumus par to nepavadītu prasība pēc — naudas „aizstāvju" algošanai...

Iecelojušie saņem oficiālus rakstus no valsts iecelītiem „advokātiem" Čechoslovakijā, kuros pieprasīta „iemaksa viņu aizstāvēšanai tiesā", pie tam norādot, ka iemaksu pieņems no attiecīgā iecelotāja tuviem radiem Čechoslovakijā... Čechi, kas šādus rakstus saņēmuši, ieskata tos par izspiešanas mēģinājumu un neapšaubāmu draudu mājās palikušo drošībai.

Trimdas čechu un slovaku vadītāju organizācijas Toronto par notiekošo sagatavo iesniegumu Kanadas valdībai, cerībā panākt tās iejaukšanos savu pilsoņu aizsargāšanā.

Ar spalvu - pa spalvai - pret spalvu

NĀKOTNE VEROTIES

Manos bērnības gados vecgada vakarā mūsmājas ļaudis bija iesaistīti nākotnes zīlēšanas daudzveidīgajās izdarībās. Meitas meta pāri plecam kurpes, slepus raudzījās spogulī, kūts tumsā ķēra aitas, nelaikā modināja gaili graudus ēst, lēja sveču taukus un svinu un mēģināja lējumu vai to ēnu attēlos saskatīt daļu no iecerētās nākotnes notikumiem.

Puisieši, prātīgāki būdami, nākotnes zīlēšanu ierobežoja alus kausu putās, un viņu vienprātīgs spriedums pēc piektā vai sestā kausa bija, ka tik ilgi, līdz saimniekam būs laba miežu sēkla un puiši, kā viņi paši, par alus trūkumu vai pārpilnību raizēties nebūs.

Man vairāk patika meitiešu izdarības, jo tās bija spraigumu un noslēpumu pilnas, kaut vai tā pati aitu ķeršana tumsā. Puiši, meitas jokodami, jau agrā vakarā abus aunus bija izcēluši no aitu aploka un ielikuši stallī. Vai brīnums, ka nevienai aunu nenoķert, un tā arī nākamajā gadā palikt meitās. Es pats gan izmēģināju laimi, mēģinādams tumsā noķert melngalvaino Bucīti, jo man dikti gribējās, ka kaimiņu Maiga neapprecētos pirms pieaugu vīra kārtā. Es jau viņu biju noskatījis sev.

Vēlākajās gadmijās vēl arvien ir bijusi vēlēšanās mazliet pavērties nākotnē un gaidāmos notikumos. Vienā tādā reizē, kaut kur krievzemes purvos, rotas pavārs no iztukšotas pannas dibena nākotnes notikumus izzīlēja pašus trāpīgākos:

„Būs uguns un dūmi, un tad ar tukšu vēderu tu klīdīsi kā tekulis un bēgulis, par tēva un paša grēkiem ciezdams."

Tā arī paregotais kļuva īstenība: krievi sašāva virtuves katlu, vācieši nodedzināja pārtikas noliktavas, un atstāja mūs izsalkušus krievu aizmugurē. Kopš tā brīža līdz pat šodienai jūtos esam nepārtrauktās ceļa jūtīs, tēva mantojuma sekās nespēdams un negribēdams samierināties ar nepilnīgiem tēvzemes atvietotājiem.

Šajā gadmijā esmu pats mēģinājis mazliet pavērties nākotnē, pielietojot dažādas mūsu senču zīlēšanas paražas un ticējumus. Šeit nu ir manu zīlējumu rezultāti:

Dziesmu svētku rīcības komiteja velti gaidīs Nākotnes 70 pagātnes norēķinus, un biedrībai astoņpadsmit tūkstoš dolaru lielo atlikumu atkal sadalīs sīkdaļās sīkgrupām sīkdarbu veikšanai. Tālivaldis Kronbergs noskūs savu bārdu pēkšņi un pavisam negaidītā sakarībā.

Daugavas vanagu organizācijas 25 gadu jubilejas atzīmēšanai izsludināto balvu literātūrā nepiešķirs.

Latviešu skolas Toronto pārdzīvos krizes laiku, un mainīs dažus skolotājus un mācības vielas un metožu pielietošanu.

Kultūras fonda darbība tiks pārorganizēta un tas uzsāks sprīganu rosmi, bet nevarēs tomēr vienoties par godalgojamiem darbiem literātūrā un glezniecībā.

Jaunatnes organizāciju darbā iezīmēsies atmodas laikmeta sākums bez sarkanās gaismas atspulgiem.

Daugavas vanagu salidojuma laikā dievkalpojums pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē nenotiks laika trūkuma dēļ.

Pakalpīgo trimdas rakstnieku darbus okupētajā Latvijā lasīt atļautos izdevumos vairs nepublicēs, un tie būs lasāmi vairs tikai trimdinieku šķelšanai un ķengām domātos izdevumos.

Latviešu futbola komandas vadība Toronto arī 1971. gadā nevarēs vienoties, vai spēlēt īsto jeb politisko spēli, un tā sekās nokavēs vienības pieteikšanu līgas spēlēm.

Padomju savienības sūtniecība Otavā izbeigs maksāt saviem ziņotājiem par informāciju, kas lasāma laikrakstos vai biedrību apkārtrakstos. Viņiem tagad būs aktīvi jāiesaistās organizāciju vadībās un pasākumos, lai iegūtu citur neiegūstamas ziņas.

Latvieši arī nākamajā gadā neiespēs vienoties par kopīga liela fonda radīšanu kopējo lielo pasākumu veicināšanai un atbalstīšanai.

Un beidzot — kā parasts — daudzi atkal uztrauksies un rakstīs lasītāju vēstules redaktoram par augšā minēto paregojumu negātīvo un graujošo ietekmi mūsu miermīlības un sadarbības pilnai tautiski nacionālajai dzīvei un cīņai..

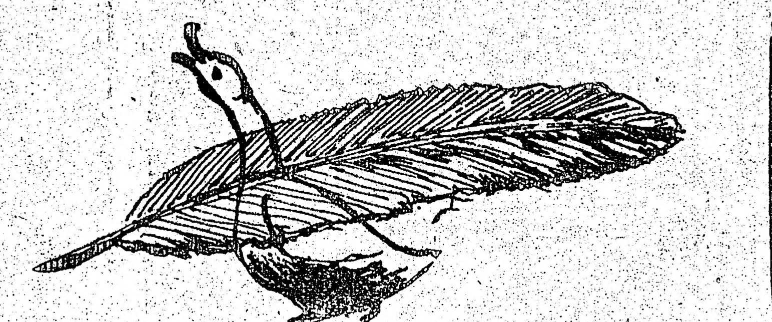

Un vainīgo noķers un tiesās ar asu spalvu, šoreiz viņam pašam spalvu pret spalvu skrāpējot. —

Virgo

P. S. Lai arī kā notiktu — laimīgu jauno gadu!

LATVIJA

1. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 2. JANVĀRIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vakaros): Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Ilze Liepiņa

Dāvana

„Tagad sēdi te un lasi, ko tev vecmāmiņa šorīt parādīja, lai baznīcā vari sekot mācītāja sprediķim", māmiņa saka Andai un, ielikusi tai rokās bībeli, uzgriež spuldzi pie lielā atzveltņa. „Mums vēl jāsasteidz pēdējie pīrāgi un tu vari mūs tikai aizkavēt", jau virtuves durvis vērdama, māmiņa steigā piebilst.

Anda ieraušas atzveltnī un, paņēmusi lielo grāmatu klēpī, atšķir vietu, kuru vecmāmiņa rūpīgi atzīmējusi ar skujiņām cauraustu prievīti. „. . . un viņa to ietina autiņos un lika silē . . ." Anda bija radusi, ka katru nezināmu vārdu viņai izskaidro. Reizēm tā skaidrojums pat iznāca garāks par pašu uzrakstīto. „Ietina autiņos? Autiņi, autiņi? Ar autiņiem taču brauc vai spēlējas kā kaimiņu Andris, kam modeļu auto turpat vai vesels simts. Varbūt, ka tie autiņi gatavoti no vēl neatdzisušas plastikas masas, nu, un tādu jau varētu aptīt ap kaut ko", meitene prāto.

Plastikas masu Anda pazina, jo no tādas viņa gatavoja visādus mūdžus un ķēmus. Kas ir mūdzis un ķēms, to Anda zināja labi. Tā vecākā māsa Laila paklusām pukodamās sauca viņu, kad tā atkal bija ielavījusies Lailas istabā un ar rokām aplūkojusi visus vizuļus un grabuļus kastītē pie spoguļa, jeb arī, kad viņa, neko ļaunu nedomādama, bija pastāstījusi Ēvaldam, ka Laila vakarvakarā bijusi uz kino ar Aivaru. Ne pie kādas skaidrības netikusi, Anda turpina lasīt: „. . . lika silē . . ." Sile? Sils? Kas tad tas? Putns? Krāsa? Un Andai atkal lieku reizi šķiet, ka latviešu valoda ir tik bezgala grūta, kaut gan vecmāmiņa to pašu teica par angļu valodu: „Raksta cup, bokšķerē sī-jū-pī, bet izrunā kap. Ja nu sāk runāt, ka vajadzīgi trīs vai četri kapi, iznāk vēl pārpratums, kā toreiz, kad Miglas kundze piezvanīja un stāstīja, ka nopirkusi sešus kapus, lai vīram un katram bērnam tiek savs un nav jāplēšās." Tā pūlēdamās Anda pagurst, un acis pašas no sevis aizveras snaudam.

Bija nakts vidus. Anda gāja pa lauku ceļu, kuram gar abām malām auga palmas kā Floridā. Brīdi viņai šķita, ka ir viena pati un viņai kļuva baisi, bet tad viņa ieraudzīja, ka pa ceļa otru pusi un arī priekšā un aiz muguras gāja ļaužu bari. Daži bija ģērbušies garos apmetņos, daži zvērādu kažokos, daži atkal tikai vieglos svārkos ar puķu vītnēm matos. Kaut ceļš nebija asfaltēts un vietu vietumis izbraukts dziļām grumbām, kurās meitenes mazās kājiņas iegrima līdz pat potītēm, Andai likās, ka viņa it kā nemaz nesper kājas pie zemes, bet gan, pacelta spārnos kā putns, lidinās līdzi ļaužu straumei.

Pēkšņi nakts tumsu pāršķēla zvaigznes stars, apspīdēdams gājējus un ieeju klints alā, ceļa galā. No alas atskanēja brīnišķīga mūzika un to dzirdot soļi kļuva vēl vieglāki un ātrāki. Beidzot Anda sasniedza klinti, virs kuras mirdzēja spoža zvaigzne. Visapkārt bija neizskaitāmi ļaužu pulki; tie apstājās pie ieejas alā, krita ceļos, tad piecēlušies atgāja nost, lai dotu vietu no jauna pienākušajiem. Arī Anda palūkojās pa spraugu starp pieaugušo augumiem.

Viņa redzēja govi, kas gulēja alas tālākā stūrī. „Tā taču Zīmaļa, par ko vecmāmiņa tik daudz stāstījusi!" Anda priecīga pazina. Blakus govij stāvēja zirgs. „Un tas ir Bēris, tēvoča Kārļa jaunais kumeļš, kuru nupat iejūdza kamanās, lai brauktu uz baznīcu Ziemsvētku vakarā", Anda sajūsmā domāja. „Bet kas tie divi par cilvēkiem, kas sēž pie koka kastes alas vidū?" No kastes nāca žilbinošs mirdzums, kas pat vissīkāko putekļīti pārvērta spožā zvaigznē.

„Tie ir Jāzeps un Marija", Anda pie pašas auss dzirdēja laipnu un lēnu balsi, „un tur, silītē, baltos autiņos, dus Jēzus bērniņš, kas šovakar nācis pasaulē."

„Vai tad viņam ir dzimšanas diena?" Anda jautāja.

„Jā, bērns, šonakt ir Kristus dzimšanas diena, un katru gadu no jauna viņš atnāk pie zemes ļaudīm, lai nestu mīlestību ikvienam, lielam un mazam."

„Be ko lai es viņam dāvinu?" Anda pavisam izmisusi. Viņa salika rociņas lūgšanā un pēkšņi sajuta pirkstā gredzentiņu ar dzintara zīli. To viņai bija dāvinājusi vecmāmiņa, piekodinādama, lai turot to savas tēvu zemes Latvijas piemiņai. „Došu to mazajam bērniņam", Anda izšķīrās un nomaukusi gredzentiņu, piesteidzās silītei. Divas skaidras, zilas acis nolūkojās Andā un brīnišķīgs smaids atplauka mazajā sejiņā, kad Anda, roku izstiepusi, sniedza savu dārgāko rotu.

„Šajā dāvanā tu esi ielikusi savu sirdi," sacīja laipnā un lēnā balss, „nu Kristus bērns to piepildīs ar mīlestību visam tavam mūžam. Celies un steidzies mājās, jo māmiņa tevi gaida, lai sagērbtu uz baznīcu."

Kāda roka viegli pieskārās Andas plecam un pagrieza to pret alas izeju. „Celies, celies, Andiņ, pulkstenis jau puspieci, jāģērbjas un jābrauc uz baznīcu," vecmāmiņa maigi pieskārās Andas plecam. Anda pamodās.

„Vecmāmiņ, es redzēju Jēzus bērniņu!" viņa aizgūtnēm stāstīja.

„Jēzus bērniņu?" vecmāmiņa domīgi atjautāja. „Tad tu vari būt laimīga, jo esi saņēmusi lielāko dāvanu, kāda cilvēkam uz šīs zemes var tikt sniegta. Bet nu iesim," vecmāmiņa viegli noglāstīja meitenes galviņu.

Dadža karikatūra

SĪKĀS ZIŅAS

● Pad. savienības augstākā padome, pabeidzot 3 dienu ziemas sesiju, pieņēma nākamgada budžetu un izdeva likumu pret ūdens piesārņošanu. Augstākās padomes 1617 locekļi sanāk divreiz gadā, vasaras un ziemas sesijā. Pieņēma valsts budžetu 1971. gadam — 178 bilj. dolaru. Padome apstiprināja jauno pamatlikumu, kas atļauj sodīt ikvienu, ko atrastu par vainīgu padomju ezeru un upju piesārņošanā.

● Manhatenā, Nujorkā, notika eksplozija padomju Aeroflot un Inturista biroju ēkā. Pēc sprādziena kāds anonims vīrietis telefonēja Associated Press ziņu aģentūrai, sacīdams: „Lai pasaule zin — kamēr žīdus tiesās Pad. savienībā, pārbaudījumi būs arī tiesātājiem. Nekad vairs!" Tas ir izteiciens, ko lieto žīdu aizsardzības līga, kas ir militāra žīdu organizācija.

● Izraēlas ministru prezidente Golda Meire vaino Kremli par Pad. savienībā izdarītām žīdu tiesāšanām, lai salauztu padomju žīdu cīņas garu izceļošanai uz Izraēlu. Pēdējos mēnešos dažādos Pad. savienības apgabalos apcietināti 33 žīdu tautības piederīgie; daudzi no viņiem pieprasījuši izceļošanas atļaujas uz Izraēlu. Cietumā atrodas arī 9 personas, kuras 15. jūnijā apcietināja Ļeningradas lidlaukā sakarā ar sazvērestību nolaupīt lidmašīnu. Melre sacīja Izraēlas parlamentā, ka pēc arestiem Ļeningradas lidlaukā vēl sekojušas žīdu apcietināšanas Ļeningradā, Rīgā un citās pilsētās.

● Pad. savienība atsaukusi „Boļšoj" baleta viesizrādes ASV un draudējusi pārtraukt kultūras izmaiņu ar ASV par „cionistu provokācijām". Slavenā baleta turnejas atsaukumu Pad. savienības vicеministrs Vasīlijs Kuzņecovs paziņoja ASV sūtnim Maskavā Jakobam Bīmam(Beam). Kuzņecovs nodeva notu, apsūdzot amerikāņu autoritātes par nespējību apturēt „cionistu kriminālrīcību". Žīdu aizsardzības līga Ņujorkā sacīja, ka „Boļšoj" baleta turnejas atsaukums ir uzskatāms kā līgas pretpadomju kampaņas triumfs.

(66. turpinājums)

Ko tālāk nozīmē viņas apgalvojums, ka viņa atdevusi visu pasauli. Atdot var tikai to, kas kam pieder, un mēs varētu stipri šaubīties par to, ka Spīdolai piederētu visa pasaule. Ja „visa pasaule" vispār kādam piederētu, tad tā, paticami, nebūtu Spīdola. Kam tad viņa visu pasauli atdevusi? Atbildes nav un laikam arī vairs nebūs. Spīdola gribējusi visu pasauli dot un „vēl vairāk". Kur palicis viedais delfiskais ieteikums: „Nekā par daudz"?

Ikvienam režisoram, ikvienam aktierim, ikvienam skatuves gleznotājam jāmēģina šos vārdus saprast. Aktiera spēle atkarīga no partnera, visi aktieri lielā mērā atkarīgi no skatuves gleznotāja un visi skatuves darbinieki atkarīgi no publikas. Viņi visi atrodas pastāvīgā mijiedirbē. Viņiem visiem tālab jāsaprot autora teksts. Īpaši tas sakāms par aktieriem un dekorātoru, kas teātrī ir radīšanas, devēju galā. Ko tad nu tie bija spējīgi no Spīdolas „izlobīt"? Aktieriem bija jāizgaismo teksta vārdi ne tikai ar patskaņiem un līdzskaņiem, bet arī ar pauzēm, žestiem, intonāciju. Viņiem saprastais jāprot darīt saprotamu publikai. Bet kā ir ar nesaprasto?

1911. gadā nesaprastais vēl nebija pacelts elka krēslā, absurdā teātra virskundzības laiki vēl bija tālu. Un tā varētu neapnicīgi turpināt jautāt: kas esi, Spīdola? Lai būtu, kas būdama, normāla teātra varone viņa nav.

Liekas, ka autoram Spīdolu sadiedzot, pirms šūšanas būs aizmirsies aizmest mezglu.

Pēc nule citētā Kokneša atzinuma, ka Spīdolu nesaprot, nāk viņas cēliena beigu vārdi, kas izlīdzina visu iepriekšējo vārdu plosu cēlienā.

Spīdola:

Es gribu mācīties robežas,
Šaurumā tikt pie pilnības. —
Pēc mērķa sniegties vistuvākā:
Ļauns naidnieks nācis Latvijā:
Nāc, iesim, ved mūs, vadoni:
Ej, uzveic naidniekus, Lāčplēsi!

Aizkars.

Pirms atvadāmies no Uguns un nakts IV cēliena teksta, jāatzīst, ka tā arī nav izdevies noskaidrot, kas Spīdola īsti ir. Panākts tikai viens, noskaidrots, kas viņa nav. Spīdola cieši sadarbojas ar Kangaru, tāpat kā divi iepriekšējos cēlienos. Abiem nesaticīgiem sabiedrotajiem ir kaut kas kopīgs: naids pret Lāčplēsi, Spīdolai apliecinot, ka nīst vēl lielākā naidā nekā Kangars. Iemesls — Lāčplēša atturība. Šis fakts vēl lieku reizi pārliecina par to, ka Spīdola nav un nevar būt kultūras simbols. Naids nekur un nekad nav bijis kultūras veicinātājs. Naids ir destruktīvs, naids ir grāvis tempļus un mūzejus, gāzis drupās cilvēces skaistākos pieminekļus, dedzinājis gleznas, svētos un filozofisus rakstus, dzejas, zinību tīstokļus. Naids ir visas kultūras ienaidnieks.

Ja gribētu vienā teikumā atklāt katras tautas un visas cilvēces kultūras noslēpumu, tad to atradīsim Sofokla Antigones vārdos:

„Ne līdzi nīst (synechdein), bet līdzi mīlēt (symfilein) nācu."

Tas attiecas tikpat labi uz dzimumdziņas iedvesmoto, kā katru citu mākslu: uz gotiskajām katedrālēm, Filipo Lipi un Fra Andželiko Madonnām, Leonardo Džokondu, Mikelandželo Davidu, Rembranta Batsebu...

Secinājums: Spīdola ar savu kaislo naidu nevar būt kultūras simbols, ne latviskās, ne kādas citas.

Kad Spīdola piedāvā Lāčplēsim sevi Laimdotas vietā, viņa to dara šiem vārdiem:

Tik manā skaistumā atrastu
Tu mūžīgu spēku un pilnību.
Laime bez gala tur līst,
Saite pēc saites rīst,
Mūžība spārnus sit,
Tālāk, tik tālāk rit.

Jo vairāk lapu, jo mazāk augļu. Lāčplēsis Spīdolā atrastu spēku un pilnību, mūžību, kas spārnus sit un tālāk rit. Kāpēc mūžība vicina spārnus kā gailis, kāpēc un kādas saites „rīst"? Ko nozīmē rīst? Jēga te izbirst cauri vārsmu kretulim neatstājot tajā neviena izsijāta grauda. Tikpat maz jēgas tālākajām vārsmām:

Es mūžīga esot izgaistu,
Un izgaistot sniedzu mūžību.

Mūžīgā izgaist mūžībā? Pietiks. Apstāsimies tikai vēl pie viena simbola, pie ābeles, kurā bija ievērtusies ir Pumpura Spīdala, ir Raiņa Spīdola. Varbūt tā sniegs atbildi, kādēļ ābelē ievērstā Spīdola no Saula lindrakos, ābeli atstājot, vērtusies Paula brunčos, no naida kļuvusi par mīlestību?

Lāčplēsis nocirta ābeles zaru, ne galotni. Spīdola tālab palikusi dzīva, bet, redzami, zaudējusi savu dzimumdziņas zaru. To šķietami panākusi Lāčplēša augstsirdība. Nocērtot ābelei tikai zaru, viņš tai dāvinājis dzīvību un vērsis savā sabiedrotā. Sākot ar šo izšķirēju brīdi, Spīdola no ienaidnieces vērtusies Lāčplēša atbalstītājā. Viņa pat izglābusi Laimdotu, bet arī tagad vēl nezinām, kādus spēkus viņa simbolizē. To neizdibināsim arī vēlāk, kad Rīgas raganā nāksies iepazīties ar Lāčplēša un Spīdolas meitu — noslēpumaino Dedzi, kas vēlēsies apburt Pēteri Lielo . . .

Spīdola un ābele. Ko par ābeli saka botaniķi? Tie ābeli nodēvējuši par pirus malum — par ļaunuma bumbieri. Un Svētie raksti? Svētajos rakstos Ieva kārdina Ādamu ar aizliegto augli — ābolu. Bet ābelei ir ļauna slava arī grieķu mītoloģijā, zelta ābols bija cēlonis Trojas karam, jo ar to Parids bija nopircis pasaules skaistāko sievieti Helenu — cita sievu. Sumeriešu mītos par Gilgamešu ābele ir dzīvības koks. Tikai mūsu tautas folklorā ābele ir balts, skaists un nevainīgs draugs — pēdējais atbalsts bārenei.

Nāves salas ābelei, tātad, piešķirta bībliskā nozīme. Spīdola — Ieva kārdinātāja. I cēlienā viņa teica aptuveni to pašu — „Es esmu čūsku cilts", kas ir visa ļaunuma ierosinātāja. II cēlienā viņa teicās „kalpojam tikai sev", tātad darviniskai sugas uzturēšanas dziņai. III cēlienā viņa atklāj, ka ir tas, „kas iekš tumšiem klēpjiem guļ briestot". IV cēlienā viņa runā par saviem skaistuma āboliem, kas Lāčplēsi „mācot", kas atkal norāda uz viņas dzimumdziņas būtību. Ja esam saņēmušies neatkāpties šķietamo grūtību priekšā Spīdolas jēgas meklēšanā, tad no pirmā cēliena līdz ceturtā cēliena priekšpēdējām lappusēm tā iztulkojama kā mesli sugas uzturēšanas dzenuļu iemiesojumam daļēji pārprastā darvinisma nozīmē.

IV cēliena beigās Spīdola no savas kāpinātās seksuālitātes atsakās, kaut arī nedabūjam zināt kādēļ, un pārceļas citā sfairā.

Lāčplēsis un Laimdota, no otras puses, ieturēti tradicionālā tautiskās atdzimšanas garā, kaut gan Lāčplēsis uz īsu laiku kļūst Spīdolas kārdinājumu upuris. Lugas drāmatizēšanai tas varbūt par ļaunu nenāk.

Par ļaunu drāmai tomēr nāk tas, ka autors savai varonei piedēvējis slimīgi kāpinātas dzimumtieksmes, kas nav raksturīgas ne cilvēkiem, ne dzīvniekiem. Riesta laiks ir ierobežots, un arī cilvēki, ja pārlieku nemaldāmies, dažkārt atstāj savu kāzu gultu . . .

I cēlienā Spīdola— zemiska sieviete, kas cenšas iznīcināt sāncensi. Tāda pati viņa ir II cēlienā, ievadot savus ļaunos nodomus īstenošanas sliedēs — liekot nolaupīt sāncensi Laimdotu — Burtnieka meitu, kad nacionālās pagātnes gudrību pils, Lāčplēša atbrīvota, uzvarīgi ceļas tagadnes gaismā. III cēlienā viņa liek Laimdotu skrandās un važās aizvest gūstā uz svešu zemi. IV cēlienā viņa Laimdotu pārakmeņojusi.

(Turpinājums sekos)

Nora Valtere

Dzejniece ar mīlestību sirdī

VALDA DREIMANE — ŪDENS RAKSTI, APGĀDS GRĀMATU DRAUGS, 1970.

Ar savu pirmo dzejoļu krājumu Ūdens raksti Valda Dreimane nostājas mūsu priekšā kā dzejniece, kuŗas esence ir šīs zemes dzīve un dzīvība, tās siltums, tās brīnums. Bet dzīvības esence savukārt Dreimanei ir mīlestība, pie tam ļoti plašā un vispusīgā nozīmē. Šī mīlestība kā liels dvēseles siltums, kā vārdos neizsakāma sirsnība ietveŗ sevī vispirms jau visu dzīvo un nedzīvo dabu — zemi un smiltis un ūdeņus, zāli, puķes, kokus, putnus un zivis, pat sīkus, mazus kukainīšus, tātad visu to brīnumaino pasauli, kas apņem cilvēku viņa dzīvības laikā. Šī mīlestība ir tik pārvarīga, ka bieži izkausē robežu starp mīlētāju un mīlamo, tāpēc Valdas Dreimanes dzejā daudz vietās visādās variācijās izskan dzejnieces identificēšanās ar zemi, ūdeņiem, ziediem, zāli u.t.t.

Un reizēm man liekas,
...ka ne es
sevi meklēju zemē, bet zemei
spogulis esmu.
Un mēs veŗamies dziļi
viens otrā,
zeme un es,
un sajūkam kopā... (8).

Un citur:

Pielipuši
zāle un mati un smilgas un āda
zemei kā mīlot. (26)

Šī tuvuma izjūta dabai ir ļoti zīmīga latviešu lirikā vispār, sākot jau ar mūsu tautas dziesmām. Valdas Dreimanes dzejā tā parādās jo spilgti. Viņas dzejā netrūkst arī seno latviešu tautas dziesmu vai pasaku motīvu, kas dzejnieces latvisko pasaules skatījumu vēl paspilgtina. Piem., poētiskā daiļumā Dreimanes dzejā pamanāms tautas dziesmās pazīstamais motīvs par bērzu ar sidraba lapām, kas dzejniecei kļuvis dziļāk un būtiskāk tverts gluži individuālu un tagadnīgu pārdzīvojumu simbols.

Dzejniece ar tik izteikti latvisku dvēseli ne mazāk siltā mīlestībā vēršas pret savu dzimteni. Viņas dzejā nav nekā no tukši patriotiskas retorikas. Īsta un dzīva dzejnieces mīlestība maigi staro cauri dažādām dzejiskās iztēles ainām. Skaista simbolika atklājas dzejolī Latgales krūzes (46); tautas dziesmas ar īsumu un vienkāršību atgādina dzejoļi 39., 43., 44. lp., tikai — saprotams — pārdzīvojums tajos ir gluži individuāls. Gandrīz kaislīgā aizrautībā un piederības skurbumā savai zemei izskan dzejoļi par Kurzemes pūpolkokiem (40) un Vidzemes sētu (41), un tikpat īsts šis piederības pārdzīvojums ir dzejolī Atdzimšana (45).

Saprotams, Valdas Dreimanes dzejoļi atspulgo arī to mīlestību, kas ietveŗ sevī cilvēku — vienīgo no visiem, iemīļoto, to, kuŗu dvēsele izjūt kā „mājas" (55), to, kas spēj nojaukt robežas starp „es" un „tu". Šī veida mīlestības pārdzīvojumos dominē dziļi sievišķīgs maigums, liega, silta piekļāvība, dvēselisks tuvums:

... tavā dzelmē
mani zvani skan! (50).

vai:

Katra jauna diena
rūtīs tevi zīmē,
zvaigznē, zilā putnā
visur
tu. (56)

Dreimanes mīlestības dzejoļos nav asu kaislību, saspriegtu greizsirdības moku. Pat mīlestības atraidījums vai zūdības nojauta sāp it kā klusināti, it kā šīs jūtas tiktu iegremdētas dziļi dvēseles atvaros, ezeros, jūrās...

Mīlestība — dzīvība. Abas šūpojas starp būt un nebūt. Dzejnieces sirds pieder dzīvībai:

Man nedziediet par pelnu
urnām dziesmas!
...Es labāk vēl dzīvībā
degšu... (10),

un citur viņa saka:

Neraudi, saldā
saldā, siltā asins,
neraudi:
mēs tikpat paliekam visur —
mūžības klēpī iznes
dažādas nāves, bet dzīvības
visas ir brīnums. (86)

Dzīvību, pirms tā beidz būt, dzejniece alkaini steidz piepildīt ar visu to skaistumu, ko vien dvēsele spēj uzņemt sevī no dabas, cilvēkiem, mākslas — steidz uzkrāt un uzglabāt šo skaistumu neatņemamu un neiznīcināmu. Zemes dzīves nīcības jausmās šī uzkrātā bagātība te maigi un skumji atvizmo atcerē, te deg un dzirksteļo ar pārvarīgu un sāpīgu mīlestības kvēli.

Taču Dreimanes dzejā nīcība nav galīga neesme — drīzāk tā ir kā nogrimšana ūdeņos, kā atgriešanās zemē, ierakšanās smiltīs tuvu pie stādu saknēm. Pat krusta šķērsī dzejniecei jau paslēpts šķiet „pumpurs un jauns koks" (87).

Viss Valdas Dreimanes dzejoļu krājums beidzas ar rindām:

Atcerieties mūsu degšanu
aprociet mūs uguņojot
pie mīlestības
uguņojot
pie gundegu saknēm! (92)

Savu bagātīgo emociju viļņojumus jaunā dzejniece izteikusi lokanā, labskanīgā valodā, brīvi ritošā pantā, dzīvā iztēlē. Skaista grāmata! Dzejnieces māsa Maira Dreimane-Reinberga zīmējusi grāmatas vāku.

Klīvlendas apvienotās draudzes koris garīgajā koncertā 13. decembrī Klīvlendā. Priekšējā rindā no kreisās ērģelniece Zenta Vīķe, koŗa diriģents Dr. V. Ciemiņš un tenors Pēteris Lielzuika.

Foto: P. Blūms

GARĪGS KONCERTS KLĪVLENDĀ

Klīvlendas apvienotai draudzei jau kļuvis par tradiciju rīkot gadskārtējus garīgus koncertus. 13. decembrī draudzes dievnamā notika adventa koncerts. To organizēja draudzes mācītājs I. Gaide, kas ir ne tikvien sirsnīgs dvēseļu kopējs, bet arī labs mūzikas izpratējs un dziedonis. Pēc kopīgi nodziedātā korāļa Jūs ticīgie nāciet, koncerta programmu ievadīja solists Pēteris Lielzuika (tenors) ar četrām solo dziesmām. Ar pavisam septiņām dziesmām viņš sniedza koncerta apmeklētājam brīnišķīgu baudījumu no dievišķās mūzikas. Daudz laba jāsaka arī par Apvienotās draudzes kori. Nav maz „cieto riekstu", ko koris pārkodis iepriekšējos koncertos pie agrākajiem diriģentiem. To netrūka arī šoreiz. Lai tikai minam orātoriju dziedājumus: Elija, Makabietis un Mesija. Bet jaunajam diriģentam Dr. V. Ciemiņam spēka un veiksmes netrūka savu pienākumu veikt spīdoši. Vēl jāpiemin ērģelnieces Z. Vīķes jaukais sniegums. Atskaņotā Bacha Pastorāle deva debess mieru nogurušām dvēselēm.

J. E.

Varai par lielu

KREISA ZVIEDRU RAKSTNIEKA SARUNA AR PADOMJU STUDENTIEM UN ATZINUMS PAR SOLŽEŅICINU

Aizgājušo vasaru pavadīju dažus vakarus tērzēdams ar pāris studentiem no Padomju savienības, — laikrakstā Dagens Nyheter 1970. g. 12. dec. n-rā pastāsta pazīstamais zviedru rakstnieks Svens Delblanks (Sven Delblanc), kuŗa proza vienmēr izvērtusies par asu, polemisku izrēķināšanos ar kapitālistisko iekārtu un tās šķirisko raksturu.

Viņi, — raksta Delblanks, — bija partijas biedri, pārliecināti sociālisti un nikni tās pārakmeņojušās birokratijas ienaidnieki, kas valda viņu zemē.

Sarunas nonāca pie literātūras. Pateicu dažus pieklājīgus atzinības vārdus par Šolochovu.

Teiktais it kā pārrāva kādu aizsprostu, un vaļā paspruka nepatikas un nicinājuma vilnis. Šolochovs! Varas pakaļlaiža, režīma ķēdes suns, intellektuāla negodīguma iemiesojums...

Man bija jānoklausās nebeidzama rinda naidīgu anekdošu par Šolochova pielīšanu partijas birokratijai, par viņa dzeršanu un privilēģēto dzīvi, pat bezmērķīgo braukāšanu pa pusi Padomju savienības luksa automašīnā.

Zviedru rakstnieka un padomju studentu sarunas turpinājumā minēts Solžeņicina vārds.

— Par Solžeņicinu šie jaunie studenti runāja ar cieņu un mīlestību, kas robežojās ar aizrautību. Solžeņicinā viņi saskatīja sociālistiskās tradicijas labāko turpinātāju, lielu rakstnieku, paraugu morālai drosmei.

Solžeņicina darbi, acīm redzot, ir plaši pazīstami, secina Delblanks. Viņš vaicājis:

— Bet no kā viņš pārtiek tagad, kad izslēgts no rakstnieku savienības?

Par manu jautājumu studenti smējās. Vai Solžeņicinam būtu jāmirst badā? Kamēr vien šiem studentiem būšot kāds krekls mugurā, arī Solžeņicinam nebūšot jāsalst. Kamēr viņiem būšot gabals maizes, arī Solžeņicins nebūšot badā.

Un viņi neesot vieni. Lasītāju, piekritēju un apbrīnotāju saime kļūstot lielāka ik dienu. Solžeņicins ir jau iestādījums, vara, valsts valstī.

— Un politiķi to pacietīs?

— Viņi nevar nekā padarīt, — kāds atbildēja. — Viņi neuzdrīkstēsies. Solžeņicins ir viņiem par lielu.

Vientuļš vīrs, kam vara netiek klāt, jo viņš ir par lielu varai, — raksta nobeigumā secina Delblanks, zviedru rakstnieks un sociālists.

G. I.

Zenta Mauriņa ieguvusi 1971. g. vācu literātūras prēmiju

Zentas Mauriņas esejas un citi literātūras darbi, kuŗu kopskaits vācu valodā vien sasniedz 23, jau agrākajos gados guva plašu starptautisku ievērību. Tagad pazīstamajai latviešu rakstniecei piešķirta Konrada Adenauera prēmija 1971. gadam. Fonds, kas piešķir šādu prēmiju literātūrai, zinātnei un publicistikai, saucas „Deutschland Stiftung". Arī franči viņu godinājuši, jo 1966. gadā Zenta Mauriņa saņēma Elzasas akadēmijas Kultūras fonda prēmiju Kolmarā. Pirms 20 gadiem Zviedrijas karalis piešķīra viņai Zviedrijas kultūras fonda prēmiju. Pašreizējā literātūras prēmija gan ir lielākā, jo Zenta Mauriņa īpašā svētku aktā, 1971. g. 24. aprīlī Bad Kisingenā, saņems 10.000 vācu markas. Svētku runu, t. s. laudatio teiks amerikāņu profesors Harijs Kons (Con).

Vācu literātūras pazinēji apsveic lēmumu. Vienīgi kreiso intelektuāļu aprindās parādījās iebildumi.

Zentas Mauriņas eseju krājums „Mosaik des Herzens" piedzīvojis vienpadsmit izdevumus un iespiests 70.000 eksemplāros. Citi viņas darbi vācu valodā iespiesti 2 līdz 3 izdevumos 10.000 un vairāk eksemplāros.

Zenta Mauriņa daudz rakstījusi arī latviešu valodā. Visi viņas darbi īsā laikā izpirkti. Latviešu centrālās organizācijas viņu savukārt godinājušas, piešķirot atzinības rakstus.

Par trimdas mājvietu latviešu rakstniece pēdējos gados izvēlējusies Bad Krocingenu, netālu no Šveices robežām.

Sd.

★

„Pagājušajā svētdienā pastaigājoties, es ar sievu gāju garām arī tavai jaukajai vasarnīcai," kafijas pārtraukumā darba biedram pastāsta Aizpurs. — „Sirsnīgi pateicos," tas atbild.

★

Andrejs Irbe

*IERAKSTI**

Sniega pārsla uz delnas.
Slīpi
oranžas saules
stari
kailu koku krusteniskos zaros.
Arī tādi var būt Ziemsvētki,
ziemas rīti,
gaisma pēcpusdienā.
— — — — — —
Uzraksti kaut ko par Ziemsvētkiem!
Tāds laiks.
ATBILDE: — Ziemsvētki ir eglīšu bēres.
Ziemsvētkos sveces izdeg.
Ziemsvētkos kāds piedzimst,
ko piesitīs krustā.
— — — — — —
ATZĪŠANĀS: — Man negaršo atdzisuši
Ziemsvētku pīrāgi.
ES IZVĒLOS ĶIMEŅMAIZĪTES PĪRĀGU VIETĀ:
Uz tām
ir noputējušas vasaras ceļmalas,
kameņu dūkšana,
tā upe un tas pakalns, uz kuŗu es gāju.
— — — — — —
Ačka!
Un tad vēl jāpieraksta (varbūt):
Ļoti godājamam kungam... Ļoti cienījamai kundzei...
NN kungam ar kundzi...
Kollēgam...
(Vai vienkārši:
TEV!)
Ierakstiet kaut ko, ierakstiet!
Nākotne nāks un pētīs. (Varbūt.)

*Pasniedzot grāmatu Ziemsvētkos etc. kā dāvanu, kaut kas ir jāieraksta.

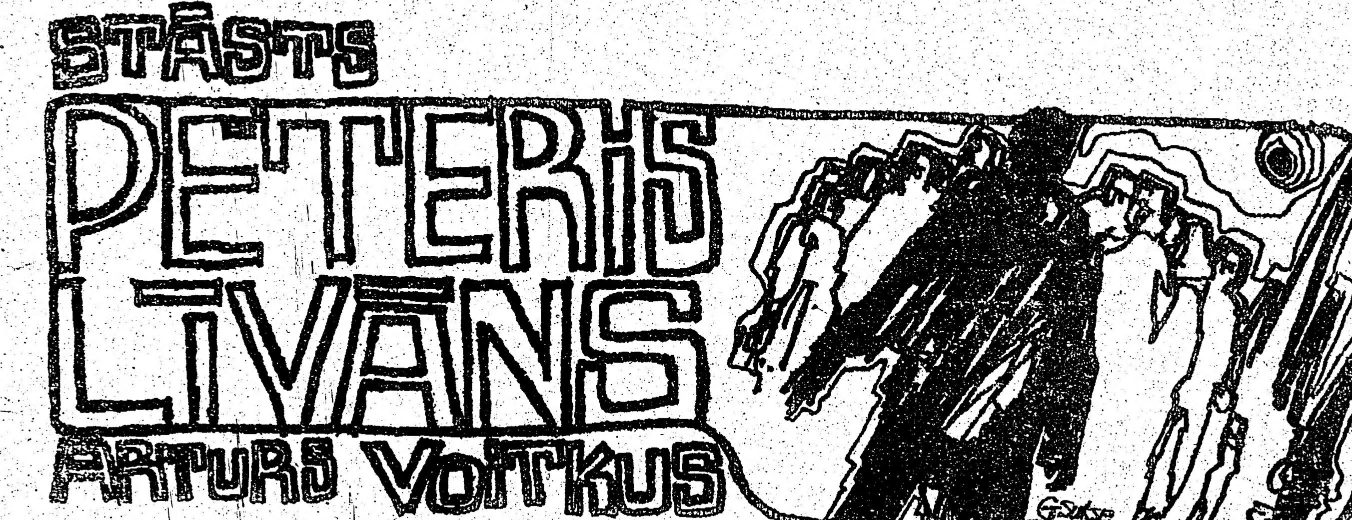

(52. turpinājums)

— Un tomēr jūs varat būt mācītāja sieva?

— Kādēļ lai nevarētu?

— Tādēļ, ka esat — kā lai pasaka? — pārāk pilnasiņu cilvēks, lai būtu cienīgmāte. Tā taču agrāk viņas sauca? Es tās vienmēr esmu iedomājies sausas, nopietnas, cieši pieglaustiem matiem, kārtīgi nomazgātu, gandrīz spīdoši noberztu seju, stingru skatu, melnos lindrakos ar augstu apkaklīti un cietām melnām kurpēm ar stingru papēdi. Jūs tāda neesat. Jūs esat dzīva. Tāpēc es brīnos, ka esat apprecējusi mācītāju.

— Ja jūs pazītu Pēteri Līvānu, jūs nebrīnītos. Un jūs pats? Esat precējies?

Kaspara Sesava kājas pārtrauca kulstīt ūdeni.

— Kā jūs pati lēšat? — viņš pēc brīža atbildēja. — Vai es izskatos pēc tāda, ko sieva mājās gaida?

Maira iesmējās.

— Nē, — viņa teica. — Pēc tāda jūs neizskatāties.

Brīdi vēlāk viņi devās katrs uz savu vasarnīcu. Odu uzbrukumi bija sākušies arī uz laipas un kļuvuši tik nikni, ka tos nebija iespējams izturēt. Nelīdzēja arī Kaspara Sesava aizkūpinātā cigarete — dūmi odus nebiedēja. Likās pat, ka cigaretes galā kvēlojošā oglīte tos īpaši pievilka.

— Līdz rītam, — Kaspars aizejot atvadījās. — Kaut kad ap pusdienas laiku mani vedīs uz otru vasarnīcu. Un pēc tam uz pilsētas māju. Esmu kļuvis par ļoti nodarbinātu dārzkopi. Kas to agrāk būtu iedomājies!

Maira šai naktī ilgi bija nomodā. Mazajā guļamtelpā trūka gaisa. Viņa paņēma gultas drānas un iekārtojās lielajā istabā uz vāļas. Cauri plānajām sienām varēja dzirdēt bērnu elpošanu. Rita gulēja nemierīgi un gultā bieži valstījās. Džims vienu brīdi iekrācās, bet tad dziļi ievilka elpu, sagrozījās un apklusa.

Aiz loga bija tumsa, cauri zaļajiem dzīvības koku zariem debesīs redzēja mirgojam zvaigznes. Pa lielo ūdens ceļu ezera otrā krastā klusi slīdēja kuģi, kuŗu ceļa mērķis bija vai nu ostas lielajos saldūdens ezeros, vai arī jūŗa. Satiekoties tie viens otru sveicināja ar gaŗu dobju rēcienu. Kad pirmais kuģis savu sakāmo bija pateicis, pēc brīža tam atbildēja pretimbraucējs — citreiz augstākā, citreiz zemākā toņkārtā, un reizēm pavisam aizsmacis. Kādā kaimiņu vasarnīcā vasarnieki skaļi sarunājās, smējās un brīžam mēģināja pat dziedāt. Krietni pēc pusnakts līksmā sabiedrība iznāca no vasarnīcas, iesēdās automašīnās un aizbrauca. Iestājās pilnīgs klusums.

Maira pamodās, kad tikko sāka svīst gaisma. Kāds putns bija iesēdies kokā tieši aiz loga un nepārtraukti atkārtoja vienu un to pašu īso, nemelodisko saucienu. Putnam bija nepatīkama, skarba balss; izklausījās, ka tas uz kaut ko rātos vai raudzītu saukt palīgā. Piepeši putns iekērcās pavisam satraukti, sasita spārnus un ar lielu troksni aizlaidās. Tai pašā brīdī ezermalā kaimiņu vasarnīcas laivu piestātnē noklaudzēja airi un kāds, kāpdams laivā, to piesita pret krasta baļķiem.

Maira piecēlās sēdus un paskatījās pa logu. Cauri dzīvžogam varēja redzēt Sesavu rīkojamies pa zvejas laivu.

Pāri ezeram klājās viegla migla, un salu gandrīz nemaz nevarēja redzēt. Laiva un cilvēks bija pietiekami tuvu, lai varētu ieraudzīt, ka Kaspars bija basām kājām, uzrotītām biksēm, krustoti svītrotā flaneļa kreklā un kailu galvu. Uzmanīgi ielicis laivā makšķeres, viņš atraisīja laivu un izstūmās ezerā. Ticis klajā laukā, viņš iegūlās airos, un vieglā laiva strauji ienira miglā.

Maira piecēlās un izgāja dārzā. Rasa bija sulīgi dziļa un dzestra. Siltajā gultā sasilušās pēdas sala, un Maira atgriezās istabā. Apāvusi kurpes, viņa vēlreiz izgāja krastmalā un apsēdās salokāmajā metalla dārza krēslā. Kaut kur no miglas pāri ezeram ūdens nesa dziļā krūšu balsī dungotu dziesmu:

Ai, zaļāi līdaciņa — līdaciņa,
Nāc ar mani rotāties!
Tu dziļāi jūriņāi — jūriņāi,
Es ozola —

Šeit dziesma pārtūka, dziedātājs priecīgi pārsteigts iesaucās un apklusa. Pēc laba brīža dziedāšana atsākās tieši ar to pašu vārdu, pie kuŗa bija apstājusies:

— laiviņā!

Austrumos pamazām kļuva gaišāks. Kad pie apvāršņa parādījās saules pirmais kvēli sarkanais punkts, pār ezeru pārskrēja trīsas, koku zaros iešalcās viegla vēsma, un odu bars, kas visu laiku Mairai bija sīcis ap galvu, pēkšņi pazuda. Bija sākusies diena.

Maira atgriezās istabā, uzģērba peldu tērpu un devās uz krastmalu. Migla pa īso brīdi bija pilnīgi izklīdusi, saule jau parāpusies kādu pēdu virs apvāršņa un nebija arī vairs tik asinssarkana kā pirmajā mirklī.

Ūdens bija dzidrs un silts. Mazie oļi spieda pēdas, un retās ūdens zāles kutināja lielus. Iebridusi līdz viduklim, Maira laidās peldus. Viņa bija laba peldētāja un slaidiem, spēcīgiem vēzieniem strauji attālinājās no krasta. Gabalu peldējusi, viņa juta aptrūkstam elpu un samazināja tempu. Viņa iegūlās uz labajiem sāniem un vēroja salu. Viņa tagad bija labu gabalu no krasta un varēja redzēt salas viņa gala niedres. Kur niedres beidzās, bija noenkurojusies laiva. Kājās piecēlies, rūtotā kreklā tērpies vīrietis svaidīja spininga vizuli.

Brīdi skatījusies, Maira apsviedās uz muguras un sāka peldēt atpakaļ uz krastu.

Bērni cēlās, kad saule jau bija gabalā. Džimu nepamodināja ne zēnu ķīvēšanās, ne Ritas dīkšana, kas negribēja padoties mātei un iet uz ezeru peldēties.

— Auksts, — viņa rāvās savas gultas kaktā čokurā un ne par ko neticēja mātei, ka tā jau sen izpeldējusies un ka ūdens silts.

Bet tad, kad visi trīs beidzot bija no migām ārā, to pirmais gājiens bija uz ezermalu.

Šai brīdī no zvejas atgriezās Kaspars. Laivā bija pāris līdaku un paprāvs melnais asaris.

— Paprasiet mātei, vai viņa tās neņems sev, — Kaspars bērniem teica, bet tie viņā neklausījās. Visi trīs bija noliekušies pār krasta zālē izsviesto lomu un ziņkāri pētīja melno asari. Tādu zivi viņi nepazina.

— Nedzirdējāt? Mārci, tev garākas kājas, aizskrien pie mātes un paprasi, — Kaspars neatlaidās.

— Viņa man nav nekāda māte, — Mārcis ar zara galu stumdīja zivs galvu: ar pirkstiem to aiztikt viņš baidījās. — Lai iet Guntis.

Kaspars Sesavs izbrīnījies paskatījās zēnā.

— Nav tava māte?

— Nē, nav, — Mārča balsī bija spīts.

Sesavs piemiedza acis.

— Ir vai nav, bet tu tagad ej un dari, ko liek. Citādi mums vairs kopīga makšķerēšana nesanāks. Un apskaties, vai vasarnīcā nav kādas vecas avīzes.

Mārcis negribīgi piecēlās, nikni nosvieda zaru un gausiem soļiem, kājas vilkdams, aizgāja uz vasarnīcu. Pēc īsa brīža viņš atgriezās. Kaspars Sesavs pa to laiku jau bija sācis pirmo zivi nozvīņot.

— Viņa pati tūlīt nāks, — Mārcis paziņoja un nosvieda zālē Kasparam blakus vairākas vecu laikrakstu lapas. Dusmas bija pārgājušas. Zivju tīrīšana saistīja uzmanību, par citām lietām pašreiz nebija laika domāt.

— Jā? Tas labi. Redzi, tāds tu man patīc. Izdari darbu, tad atkal var priecāties. Es nākošo nedēļu atkal te būšu, tad varēsit braukt man līdz no rīta. Bet tas ir agri — pirms saules lēkta. Tad zivis vislabāk ķožas, — Kaspars Sesavs runāja, atvēra un izklāja laikrakstu un meta tajā uzšķērsto zivju iekšas.

— Tas nemaz nav agri, — Guntis apgalvoja. — Es dažu rītu esmu nomodā jau tumsā. Tad es guļu vaļējām acīm.

— Nemaz neesi, — Mārcis pretojās. — Tu vienmēr guli ilgāk par mani. Es vienmēr redzu, kā tu mosties. Staipās, saprot', un šņāc, un briesmīgi nikns, — viņš stāstīja Kasparam.

— Jā? — Sesavs pārprasīja. — Es esmu tāds pats. Es arī no rītiem esmu nikns uz visu pasauli.

Guntis pateicīgi paskatījās Kasparā.

Atnāca Maira. Māti uzskatījusi, Rita pārsteigta iesaucās:

— Kāpēc tu uzģērbi labo kleitu?!

(Turpinājums sekos)

Toreiz un tagad

(Pārnesums no 1. lpp.)

lu eglītes vakarus toreiz un tagad. Minama arī kāda cita krasa atšķirība. Toreiz skolas zālē visai pieticīgā rotājumā pacēlās liela egle ar īstām svecītēm, kuru liesmiņu mirdza sildīja sirdis, bet mūsdienu krāsaino spuldzīšu gaisma pat viskrāšņāk greznotās egles zaros ir blāva un auksta, nedodot arī iespēju aizdegties kādam egles zariņam un izplatīt neaprakstāmu, tikai Ziemsvētkos īsti izjūtamu burvīgu smaržu. Tā nebija atpalicība, ka toreiz lietoja īstas svecītes, jo veikalos un citur lietoja arī elektriskās. Nē, toreiz eglīte bez īstām svecītēm nebija nekāda eglīte! Cik svinīgs bija brīdis, kad ģimnazijas eglītes vakarā, zālē valdot svētsvinīgam klusumam, šīs stearīna svecītes aizdedza šim uzdevumam īpaši izraudzīti skolēni, kuŗi to uzskatīja par pagodinājumu, pēc kuŗa gandrīz visi tiecās. Tagad tikai „jāieštepselē" pievadvads, un spuldzes eglē pēkšņi iedegas — bez jebkāda svinīguma, jebkādām gaidām. Protams, Kanadā aizliegts eglītēs degt īstas svecītes, bet — kādēļ aizliegts? Vai viens no iemesliem nav tas, ka Kanadas skolās audzināšanai un disciplīnai veltī maz vērības, lai neierobežotu audzēkņu „brīvību"? Bezbēdīgi draiskojoties eglīti varētu viegli apgāzt, varētu izraisīties ugunsgrēks. Latvijas skolās ar šādu iespēju nerēķinājās, jo pret eglīti visi izjuta dziļu bijību, ap to nedraiskojās, telpā, kuŗā dega eglīte, visi izturējās tik klusi, ka varētu dzirdēt adatas nokrišanu uz grīdas, ja lietojam šo nodrāzto teicienu.

Tagad nav arī vairs šīs bijības pret eglīti, brīžiem trūkstot pat elementārajai cieņai pret citiem skolas biedriem un viesiem. Arī Toronto ģimnazijas eglītes vakarā skolēnu pulciņš zāles aizmugurē nemitīgi sarunājās, smējās, draiskojās, pat trokšņoja, traucējot mācītāja runu, Ilzes Andžānes izjusto deklamējumu, pēc skolas mērauklas lieliski sniegtu, padarot par tikai fragmentāri dzirdamu. Kad par rūķiem pārvērtušies ģimnazisti ar ziediem apdāvināja savus skolotājus, Ziemsvētku vecīša izsauktos vārdus tiktikko varēja dzirdēt krēslu pirmajās rindās... Arī Latvijā mēs bijām nebēdņi mācību stundās, nebūt neuzvedāmies kā rāmi jēriņi, taču eglītes vakarā brīža skaistums un svētku izjūta apklusināja visus un lika izjust pieklājības pienākumu pret skolotājiem un viesiem.

Kā atšķirību vēl varētu minēt to, ka eglītes vakaros Latvijas skolās arī priekštelpās un gaiteņos visi runāja latviski, bet — tas jau bija pats par sevi saprotams, dzīvojot savā zemē. Svešumā latviešu valoda vispār kļuvusi par problēmu, un ir labi saprotams, ka jaunieši, dzimuši zemē, kuŗa to vecākiem ir svešums, un uzauguši šīs zemes vidē, labāk pārvalda angļu nekā savu vecāku dzimto valodu, spēj tajā vieglāk un labāk izteikties, tādēļ arī savā starpā vien runā angliski. Nesaprotams ir vienīgi piespiešanās trūkums vismaz latviešu skolā, kaut nomaļā priekštelpas stūrī vai kāpnēs, sarunāties tomēr latviski.

Tiktāl „kritiskais" salīdzinājums, kas gan ir vairāk vispārējs Toronto ģimnazijas eglītes vakarā kādreizējais Latvijas ģimnazists šodienas svešuma ģimnazistus tomēr it bieži varēja arī apskaust. Toronto ģimnazisti var priecāties par savu mācītāju Ā. Čopu. Latvijā skolas eglītes vakaros mācītājs parasti runāja tikai par eņģeļu dziedāto priecas vēsti un bērniņa piedzimšanu pie ticīgā silītē Betlēmē, skaidrojot šo daudzkārt dzirdēto stāstu ar Jaunās derības materiāliem, tur pretim māc. Ā. Čops pateica, ka Ziemsvētku vēsts visiem zināma, tādēļ pie tās nav ko kavēties, apskatīdams filozofiski, bet viegli saprotami dažādus citus jautājumus, kuŗiem, manuprāt, ar interesi varēja sekot katrs jaunietis, izņemot trokšņotājus zāles aizmugurē. Mācītājs norādīja, ka Kristus dzimšanu Ziemsvētku naktī daudzi apzīmē par pasaku, bet ar lietiskiem piemēriem pierādīja, ka dzīvē būtībā visu var atzīt par pasaku. Pievēršoties visiem zināmajiem vārdiem, māc. Ā. Čops paskaidroja, ka miers virs zemes ir laba prāta cilvēkiem un ka ģimnazija ir humānitāra izglītības iestāde, tādēļ vēlēja ģimnazistiem: „Topiet un kļūstiet par laba prāta cilvēkiem!"

Kādreizējais Latvijas ģimnazists varēja apskaust pašreizējos Toronto ģimnazistus arī par to, ka skolas vadība eglītes vakara noorganizēšanu un pārzināšanu nodod pašu skolēnu ziņā — abitūrientu klasei, kuŗas izraudzītais pārstāvis arī saka vakara uzrunu biedriem, skolotājiem un viesiem. Eglītes vakaru Latvijas ģimnazijās parasti rīkoja skolotāji, sagatavojot ar audzēkņiem programmu, vēlāk pārzinot vakara norisi, bet uzrunu teica direktors. Toronto ģimnazijā skolotāji eglītes vakarā turpretim paši ir tikai it kā viesi, atstājot visu skolēnu ziņā, kuŗi programmā parāda slavējamā pašdarbībā sagatavotus sniegumus. Un tie bija labi, vērtējot pēc vispārējās skolēnu spēju mērauklas, bet pat ļoti labi, ja ievēro, ka mācības latviešu skolā notiek tikai vienu vakaru nedēļā, bet kopīgai pašdarbībai vēl mazāk laika.

Taču absolūtā goddevībā agrākajam ģimnazistam jāsastingst, uzzinot, ka cepumus eglītes vakara kafijas un tējas galdam gatavojuši paši ģimnazisti, pie tam jaunākās klases audzēkņi, arī — zēni! Ja pirms vairāk nekā 30 gadiem mēs būtu iekāpuši Anšlava Eglīša aprakstītajā laika mašīnā un iejoņojuši ar to 1970. gada 18. decembrī Toronto latviešu ģimnazijas eglītes vakarā, mēs redzētajam neticētu. Toreiz kaut kas tāds likās neiespējams. Varbūt patiešām būtu bija neiespējams, jo ģimnazijas skolēnu saime iesniedzās vairākos simtos, un — kas gan spētu visiem, piedevām vēl visiem tikpat lielam vecāku pulkam, piecept tik daudz kūku un apziest tādus maizīšu kalnus? Tāpēc toreiz kūkas pastitnija konditorejā, maizītes apzieda krietns pulks skolēnu „mammu", kuŗas eglītes vakarā arī pārzināja lielo bufeti, vārot kafiju un tēju, bagātīgi sagādāto bufetes „preci" pārdodot atspirdzinājumu un uzkodas gribētājiem. Tas ir neticams sniegums, raugoties ar Latvijas ģimnazista acīm! Jāšaubās, vai toreiz būtu atradies zēns, kas neuztvertu par „kauna darbu" meiteņu pienākumu — kūku cepšanu un maizīšu ziešanu. Tāpat jāšaubās, vai būtu tik viegli atrodamas meitenes vakara dalībnieku apkalpošanai pie galdiem, jo — nesalīdzināmi patīkamāk bija dejot un iet rotaļās skolas lielajā aulā. Toronto ģimnazijā smaidīgas meitenes pienesa kafiju un tēju ne tikai skolotājiem un viesiem, bet arī saviem biedriem un biedrenēm. Tas apmeklētāja sirdī viesa siltu strāvojumu.

Andris Vildogs

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas audzēkņi kuplināja ar dziesmām savas draudzes svētku dievkalpojumu Toronto: Uzņēmumā — bērnu koris ar svētdienas skolas vadītāju Annu Kursi un draudzes ganu archibīskapu A. Lūsi aizmugurē.

Sv. Andreja baznīcā Toronto māc. A. Cops salaulāja Andri Uldi Vasariņu ar Gloriju Dupui. Līgava pēc Civic Hospital Otavā māsu skolas absolvēšanas saistījusies darbā kā reģistrēta māsa Toronto bērnu slimnīcā, bet līgavainis nodarbināts Toronto internacionālajā gaisa ostā (Airport Air Traffic Controler).

Kanadas ziņas

MONTREALA

○ Montrealas latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes gadskārtējais eglītes vakars notika Ridemera baznīcas sarīkojumu zālē, un tajā piedalījās ap 100 dalībnieku. Eglītes vakaru ievadīja draudzes māc. A. Voitkus garīgs akts, kam sekoja svētdienas skolas skolnieku uzvedums, skolnieku dziesmas un runu koris. Pēc tam visi pulcējās pie dāmu komitejas kafijas galda. Bija arī loterija. Ieradās Ziemsvētku vecītis (N. Baumanis). — Trīsvienības draudzes rīkotais rudens bazārs dāmu komitejai deva tīru atlikumu 1118,42 dol., kas bija viens no lielākajiem visā draudzes pastāvēšanas laikā. Bazārs notika Viktorijas zālē un bija pulcinājis ap 200 apmeklētāju. Bija 2000 loterijas biļetes, 10 tortes un neskaitāms klāsts dažādu laimestu. V. Maslovas dāvanu — kafijas servizi laimēja J. Silfs. Par bazāra iznākumu draudzes dāmu komitejas pr-ce N. Baumane ir visai apmierināta.

○ Arī Sv. Pāvila latviešu draudzes gadskārtējais bazārs notika Viktorijas zālē un bija pulcinājis 100 apmeklētāju. Bazārs pēc dāmu komitejas pr-ces I. Vasariņas informācijas devis ap 800 dolaru tīra atlikuma. Vērtīgākie laimesti bija E. Grandsbergas darinātā tautiskā lelle un N. Garā glezna.

○ Latviešu skolas gadskārtējais eglītes vakars notika 27. decembrī St. Kevina skolā. Programmā bija audzēkņu priekšnesumi, laimes aka un loterija, kam sekoja azaids, dejas un rotaļas E. Reveliņa un J. Stignera mūzikas pavadījumā.

J. Skr.

TORONTO ZIŅAS

○ Toronto korporāciju kopas literārais vakars 16. janvārī plkst. 5.30 pēcpusdienā Latviešu nama augšējā zālē. Temats: „Ludis Bērziņš — viens gadu simtenis." Referente Ruta Keggi, nelaiķa prof. L. Bērziņa meita.

○ Arī šajos Ziemsvētkos Toronto latviešu draudžu dievkalpojumi bija kupli apmeklēti. Lielākais baznīcēnu skaits svētvakara dievkalpojumā 24. decembrī bija Sv. Andreja draudzes baznīcā, kur ap 1300 dievlūdzēju noklausījās māc. Ā. Čopa svētku sprediķi un A. Purva diriģētā draudzes koŗa dziesmas, Ziemsvētku kollektē palīdzības darbam saziedojot 1037 dol. Pirmās svētku dienas dievkalpojumā pulcējās ap 200 baznīcēnu. — Archibīskapa A. Lūša vadītie trīs svētku dievkalpojumi Sv. Jāņa baznīcā pulcināja kopā vairāk nekā 1100 apmeklētāju. Lielākais baznīcēnu pieplūdums bija pirmajā svētvakara dievkalpojumā, ap 700, kuŗā dziedāja draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā un svētdienas skolas audzēkņi, I. Kurses vadībā atkārtojot beigu dziesmu no eglītes vakara uzveduma, arī tērpušies šī uzveduma kostīmos. Otru svētvakara dievkalpojumu divas stundas vēlāk ar vijoles solo kuplināja Arturs Jansons, pavadījumu spēlējot Inesei Černavskai, bet pirmo Ziemsvētku rīta dievkalpojumā solodziesmas sniedza Jānis Barušs. — Māc. A. Brieža vadītais Austrumu draudzes svētvakara dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā savukārt bija pulcinājis ap 650 baznīcēnu. — Katoļu draudzes dievkalpojums, piedaloties ap 200 dievlūdzējiem, notika pirmajos svētkos lietuviešu baznīcā. To vadīja prāv. Dr. B. Kokins, dziedāja draudzes koris A. Gertmaņa vadībā, bet ērģeles spēlēja Kornēlija Zariņa. Baznīcēni saziedoja divas kollektes — vienu draudzes vajadzībām, bet otru speciāli lietuviešu draudzei kā pateicību par tās baznīcas lietošanu. Nākošais katoļu draudzes dievkalpojums notiks 7. februārī plkst. 12.45 dienā lietuviešu baznīcā Dundas ielā.

○ Otrā Ziemsvētku dienā, 26. decembrī, savā mājā ar sirdstrieku 56 gadu vecumā miris agronoms Jēkabs Atteka, dzimis Nīcas pagastā, kas savā laikā Latvijas lauksaimniecības akadēmijā bija nodarbināts par asistentu, bet trimdas gaitās Kanadā iecelōja no Anglijas. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre farmaceite Velta Atteka un brālis Andrejs ar ģimeni Toronto, māsa ar ģimeni ASV un brālis Latvijā. Nelaiķim veltīts aizlūgums notika 29. decembrī Rosara bēŗu namā, bet dienu vēlāk archibīskaps A. Lūsis viņu no Sv. Jāņa baznīcas izvadīja pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu.

○ DV vīru koris Kanadā iepriekšējos gados īsi pirms Ziemsvētkiem pulcējās īpašā jaunākās skaņu plates oficiālās „iesvētīšanas vakarā", bet 1969. gadā eglītes vakarā Hamiltonā, kad „iesvētīja" 3 jaunas plates. Šoreiz DV namā Toronto 11. decembrī notika „tikai" eglītes vakars, kuŗā pulcējās ap 60 dalībnieku — koristi ar piederīgajiem. Koŗa priekšnieks ir E. Krūka, mākslinieciskais vadītājs komponists I. Sakss, bet diriģents A. Saulīte. Eglītes vakaru ar uzrunu atklāja rakstniece Tonija Krūka, bet režisors Reinis Birzgalis, kas tieši bija ieradies no Bostonas, lai uzsāktu ar DV teātŗa Kanadā dalībniekiem iestudējumu DV 2. globālo dienu lielajai jundai, skandēja fragmentu no Andreja Eglīša "Dievs, Tava zeme deg". DV vīru koris A. Saulītes vadībā nodziedāja vairākas dziesmas, bet svētku azaida laikā ar jautriem priekšnesumiem uzstājās Mirjama Bērziņa, Auseklis Pērkons, Alfreds Jekums un vakara norises vadītājs Edgars Ābele.

○ Bez īpaša līguma nevarot lietot Valmera ielas baznīcu citās dienās kā tikai svētdienās, Toronto latviešu baptistu draudzes Ziemsvētku dievkalpojums, apvienots ar eglītes vakaru, notika tikai trešajā svētku dienā, 27. decembrī, piedaloties vairāk nekā 100 baznīcēniem, to vidū arī draudzes piederīgajiem no Džarvisas un Mauntforestas ar bērniem, kuŗi arī bija sagatavojuši priekšnesumus. Sarīkojumā dziedāja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā, bet no Svētajiem rakstiem lasīja māc. R. Ekšteins. Bērnu sniegtajā programmā deklamēja Rita Jansone, Viktors Ābele, Edvīns Lāms, Edvīns Gertners, Astra Nama, Vilis Nams un Monvīds Gertners, bet dziedāja Anita Lāma, pavadījumu spēlējot Ritai Lāmai, kuŗa uzstājās arī ar klavieŗu solo. Veltas Namas vadībā 3 dziesmas nodziedāja arī bērnu koris. Gaŗa virkne citu bērnu piedalījās programmā ar dažāda veida priekšnesumiem, vēlāk visiem saņemot dāvanas, kuŗas bija saliktas zem eglītes. Sarīkojums beidzās ar sadraudzības brīdi pie kafijas un tējas galdiem. Nākošais draudzes dievkalpojums notiks 3. janvārī plkst. 4 pēcpusdienā Valmera ielas baznīcā.

○ Toronto latviešu katoļu vienības eglītes vakaru pieaugušajiem un bērniem 27. decembrī Latviešu namā, piedaloties ap 120 apmeklētājiem, ar uzrunu atklāja vienības priekšnieks K. Zeps, bet garīgo uzrunu teica prāv. B. Kokins, vairākas dziesmas nodziedot A. Gertmaņa vadītajam draudzes korim. Pārējā eglītes vakara programmā šoreiz galvenokārt bija iesaistīti bērni 3—8 gadu vecumā, no kuŗiem K. Zariņa bija izveidojusi īpašu korīti, bet individuālajos priekšnesumos bija deklamācijas, solo dziedājumi, klavieŗu un vijoles spēle. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (A. Vuciņš), apdāvinot visus bērnus, kamēr pieaugušajiem nācās „samierināties" ar pašapdāvināšanos. Visa vakara norise bija izkārtota, apmeklētājiem sēžot pie kafijas galdiem.

● Sv. Andreja draudzes jauniešu grupas eglītes vakarā 27. decembrī baznīcas sarīkojumu zālē piedalījās 30 jauniešu, klājot galdu pašu „groziņiem". Vakara garīgajā daļā runāja māc. Ā. Čops, bet jaunieši uzstājās ar deklamācijām un koklēšanu. — Tai pašā dienā sākās arī iesvētīšanas mācība, kuŗai pieteikti 26 jaunieši. Iesvētīšanas dievkalpojums paredzēts 23. maijā.

○ TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums, kā katru gadu, arī šogad notiks pēc jaunā gada — 3. janvārī, plkst. 3 pēcpusdienā Kolumba zālē (36 Linden St.), audzēkņiem sniedzot plašu programmu.

○ TLMM kluba rēgulārajā mēneša sanāksmē 7. janvārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā paredzētas M. Avika filmas par makšķerēšanu un lielāko medījumu un zivju lomu ieguvēju apbalvošana.

○ Latviešu kaŗa veterānu-strēlnieku biedrības Kanadā organizētais Ziemsvētku kauju atceres sarīkojums, apvienots ar biedrības 10 gadu pastāvēšanas svinībām, notiks 9. janvārī plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Paredzēts svētbrīdis, priekšnesumi un azaids. Ieeja pret ziedojumiem.

DV Toronto nodaļas eglītes vakarā. Bērnu uzveduma dalībnieki — sniega pārsliņas un zaķīši. Aizmugurē — programmas sagatavotāji: Ziemsvētku vecītis (A. Steins), V. Birzniece, V. Briede un E. Jurševskis.

5. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU

KANADĀ IZDEVUMI

SKATU ALBUMS

340 uzņēmumi 96 lappusēs ar Dziesmu svētku un Nākotne 70 notikumiem. Cena $2.50

SKAŅU PLATE

DIVĀS stereo 33 rpm platēs ieskaņots kopkoŗu koncerts un divas garīga koncerta dziesmas. Abas plates vienā apvalkā. Abu plašu kopcena: $6.75

Izdevumi pieprasāmi latviešu grāmatnīcās, koŗu priekšniekiem vai 5. Latv. Dz. Sv. Kanadā rīc. kom., rakstot Mr. G. Gubiņš, 55 Pine Crest Road, Toronto 161, Ont., Canada. (Naudas pārvedumi uz „Latvian Song Festival Association" vārda).

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St, Toronto 174, O.

Telef. 924-2775

maksā

6% PAR NOGULDĪJUMIEM
6½ — 7 PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00

Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9—1 p.p.

Iepazīstieties ar plašāko un kopš 20 gadiem rēgulāri iznākošo

Daugavas Vanagu Mēnešrakstu!

Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.

Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literātūrai, mākslai, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktuālitātēm.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5,50, atsevišķs numurs $1.00.

Pasūtināms: Mr. K. Beecons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

Dviņu pilsētas tautieši ceļā uz savu namu

Ievērojot grūtības, ar kādām jāsastopas meklējot piemērotas telpas sanāksmēm un sarīkojumiem, Mineapoles un St. Paula latviešu organizāciju un draudžu pārstāvji jau 1963. gadā atzina latviešu nama nepieciešamību. Pārrunājot jautājumu iniciātoru sanāksmē, par piemērotāko veidu atzina nesaistīt nama iegādi ar organizācijām un draudzēm, bet īstenot to akciju, vai paju veidā. 1964. g. 15. janvārī, piedaloties pārstāvjiem no DV apvienības, studentu un studenšu korporāciju kopām, Latviešu apvienības Minesotā, Akadēmiskās kopas un visām trijām latviešu draudzēm, nolēma dibināt paju sabiedrību „Latviešu Nams", nosakot iestāšanās naudu 3 dol. un pajas lielumu 50 dol.

Laikā no paju sabiedrības nodibināšanas līdz 1967. g. rudenim tika apskatīti vairāki lietoti nami, bet neviens no tiem nebija vajadzībām piemērots. Sakarā ar ārkārtas sapulces 10. augusta lēmumu, nama valde parakstīja pirkšanas līgumu par apbūves gabalu ar 2 ēkām Blūmingtonas priekšpilsētā par 31.000 dol. iemaksājot 19.653,26 dol. un pārņemot 11.345,74 dol. bankas hipotēku. Mēnešmaksa bankai bija 266 dol., bet abas izīrētās ēkas ienesa 250 dol. mēnesī. Lai varētu uzsākt būvdarbus, bija nepieciešami 30.000 dol., bet paju kārtībā tos savākt neizdevās.

Septiņos gados pieliktās pūles piemērota nama meklēšanai, vai jauna nama celšanai, nebija īstenojušās. Ārkārtas sapulcē, kas notika pērngada 18. oktobrī, ievēlēja jauno nama valdi. Tai radās izdevība atrast lietotu 3 stāvu mūra namu ar piemērotām telpām, kas atbilst prasībām, komerciāli atmaksājas un ērti sasniedzams ar autobusiem. Tas ir masoņu organizācijas nams, ar daudzām lielām un mazām atsevišķām telpām. Nama pirmā stāvā atrodas aptieka un apģērbu veikals, otrā divi ārstu kabineti, deju studija un parūku darbnīca, bet trešajā stāvā 50x50 pēdu liela zāle, apm. 350 personām, kā arī kluba telpas 50 personām. Zāles griesti ir 14 pēdu augsti, kas nodrošina labu akustiku, blakus — virtuve un garderobe. Nama cenā ieskaitīta arī iekārta: galdi, krēsli, virtuves piederumi, ledusskapji, trauki u.c.

Namā iebūvēts celtnis un divu guļamistabu dzīvoklis. Paredzētas arī 4 istabas otrā stāvā un 2 istabas nama apkopējam, kas dzīvotu uz vietas. Nama vērtība 90.000 dol. par kādu summu tas arī apdrošināts. Pašreizējie nama ienākumi sedz izdevumus un dod atlikumu.

Paju turētāju ārkārtas sapulce 12. decembrī notika jau pārdodamajā namā, tā dodot iespēju viņiem pašiem uz vietas pārliecināties par nama stāvokli un vērtību. Sapulces dalībnieki reprezentēja 525 pajas. Par nama pirkšanu nobalsoja ar 455 pajām, pretī balsoja un atturējās 70 paju turētāji.

Blūmingtonas priekšpilsētā jau esošā īpašuma vērtība tagad pieaugusi par apm. 10.000 dol.

Andr. L.

Kalpakieti Augustu Arāju atceroties

Kalamazū Riversaides kapsētas latviešu nodalījumā tagad atdusas kalpakietis Augusts Arājs. Viņš bija dzimis Bauskas apr. Mežotnes pagastā 1899. gada 28. augustā. 1918. g. 14. dec. Augusts Arājs brīvprātīgi iestājās aktīvā kara dienestā 2. Ventspils kājnieku pulkā. Piedalījies plkv. O. Kalpaka bataljona cīņās Cēsu rotas sastāvā 1918. un 1919. gadā. Ieņemot Saldus pilsētu, kaujā pie Būriņu mājām viņu smagi kontuzēja, bet tā paša gada 26. augustā Latgales atbrīvošanas cīņās ievainoja kājā. No aktīvā kara dienesta seržanta pakāpē A. Arāju atvaļināja 1921. gadā, bet 1944. gadā viņš atkal brīvprātīgi stājās cīnītāju rindās un kaujā pie Jumpravmuižas, Lielupes krastā, cieta ienaidnieka mīnai eksplodējot, no kā zaudēja daļēji dzirdi. Tā paša gada rudenī A. Arājs izceļoja uz Vāciju, bet 1949. g. beigās no turienes uz ASV, pēc pāris gadiem apmetoties Kalamazū, kur norisinājās mūža pēdējais cēliens, aizejot mūžībā 5. novembrī.

E. B.

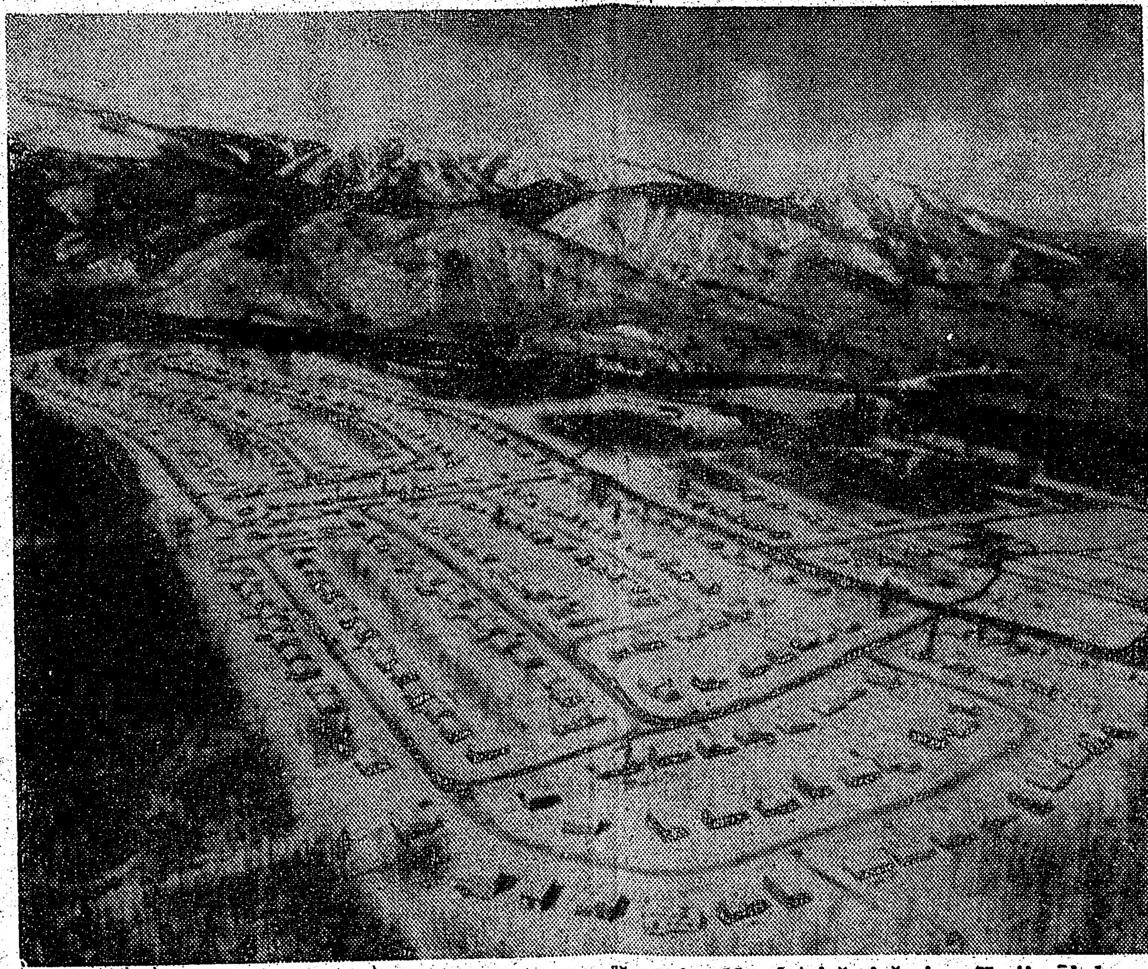

Grande Cache pilsētiņa Albertas ziemeļos, kuras celšanā ieguldīts latviešu inženiera Harija Ābola padoms un darbs.

Kanadieši sumina latviešu darbinieku

Tālu no Kanādas lielpilsētu burzmas, Kvebekas, Ontario un Albertas ziemeļu apgabalos kopš gadiem celtniecībā darbojas kādreizējais Latvijas šoseju un zemesceļu departamenta darbinieks Harijs Ābols. Firmu uzdevumi viņu aizvien sūtījuši nomaļās vietās celt vai nu skolu indiāņu bērniem, iepirkumu centrus, pārraudzīt tiltu būvi vai jauna dzīvojamā distrikta tapšanu. Pēdējais lielākais projekts viņu jau 2 gadus saistījis Albertas ziemeļos, kur netālu no Smokī upes, kalnu pakājē, Harija Ābola pārraudzībā šoruden pabeigta Albertas jaunākās „pilsētiņas" Grande Cache celšana.

Strādādams kā projekta inženieris Kilborn Engineering firmā, H. Ābols ar savu darbu un personību Grande Cache iemantojis vispārēju atzinību un draudzību. Būvdarbu beidzoties, viņa godināšanai bija rīkotas vakariņas pilsētiņas viesnīcā, par ko vietējā laikraksta „The Grande Cache Mountaineer" parādījās atreferējums ar trīs uzņēmumiem. Vakariņās piedalījušās ap 80 personas, no tām daudzi vietējo uzņēmumu, sabiedrības un pilsētas administrācijas pārstāvji.

Vakara ceremonijmeistars, Mac Intyre Porcupine raktuvju menedžers B. Merejs, suminot runā iecienītā latviešu inženiera nopelnus, tā pasniedza dāvanu — 2 nedēļu samaksātu atvaļinājumu Havajā divām personām. Runās pie Ābola pilsētas celšanas darbiem pakavējās arī citi, bet vietējās tirdzniecības kameras prezidents V. Chrapko paziņoja, ka H. Ābols iecelts par mūža goda biedru Grande Cache tirdzniecības kamerā.

Pēc garā un labi paveiktā darba H. Ābols ar dzīvesbiedri Lūciju 3. janvārī izlidos uz Havaju penītai atpūtai.

—ns

TOP ROKASGRĀMATA ŽURNĀLISTIEM

Drīzumā iznāks Latviešu reportiera rokasgrāmata. Tāds bija atzinums Latviešu preses biedrības 17. decembra valdes sēdē, revīzijas komisijas priekšsēža B. Roza dzīvoklī Ņujorkā. Sēdes dalībnieki iepazinās ar Aivara Ruņģa manuskriptu. Par to referēja LPB priekšsēdis V. Irbe. Tas veidots, piemērojoties latviešu trimdas apstākļiem. Rokasgrāmatā būs norādīts, kā rakstāma reportāža, intervijas un ziņu chronika. LPB priekšsēdis V. Irbe nosūtījis autoram A. Ruņģim savus ieteikumus un vēlējumus rokasgrāmatas satura paplašināšanai.

Valde atzina, ka līdzekļu trūkums nedrīkstētu kavēt rokasgrāmatas iespiešanu. Preses biedrībai jārūpējas, lai rastu līdzekļus šās grāmatas technisko darbu veikšanai. Priekšsēdis V. Irbe ziņoja, ka saņemta atbilde no amerikāņu preses izdevumiem, apliecinot 27. novembrī sūtītās telegrammas saņemšanu. Šo telegrammu nosūtīja sakarā ar lietuviešu jūrnieka Kudirkas pārbēgšanu no padomju zvejas kuģa uz amerikāņu krasta apsardzības kuģa un viņa izdošanu atpakaļ padomju kuģa apkalpei. Apmēram ducis vēstuļu saņemts no LPB 25 gadu jubilejas sarīkojumu apmeklētājiem.

LPB centrālās valdes vēlēšanas notiks no 1971. gada 1. janvāra līdz 15. martam visos kontinentos. Vēlēšanu komisija izsludinājusi kandidātu sarakstu, bet sēdē nebija ziņu, vai pieteikti vēl citi kandidāti. Vēlēšanās varēs piedalīties tikai tie biedri, kas par pēdējo gadu samaksājuši biedru naudu. Pēc kasiera K. Pētersona ziņojuma, nemaksātāju skaits ir mazs. Valde nolēma atvērt īpašu bankas kontu E. Raistera piemiņas fonda līdzekļiem. Šā fonda dibināšanu paziņoja LPB 25 gadu jubilejas aktā. Līdz šim pieteikti trīs ziedojumi 300 dol. apmērā. Fondu pārvaldīs atsevišķa fonda komiteja, kuras sastāvā būs LPB valdes locekļi un E. Raistera piederīgo pārstāvji.

Šajā gadā biedrība izdevusi sava biļetena „Brīvais Vārds" trīs numurus. Nākamgad biļetenu izdos Austrālijas un Kanadas preses kopas.

—be

- Vašingtonā 11. decembrī parakstīja ASV un Pad. savienības zvejas tiesību paktu Atlantijas okeana piekrastē. Senātori un ASV zvejniecības interesenti sūdzējās, ka Vašingtonas pārstāvji nav bijuši pietiekami sīksti sarunās ar krieviem. Senātori Viljams Spongs un Everets Jordans protestēja pret līguma detaļām, kas gan ierobežo padomju zvejošanu internacionālos ūdeņos Atlantijas okeanā, bet tomēr nav tik tālejošas, kā ASV interesenti cerējuši. Ierobežojumos palielināts taupīšanas laiks dažām zivju sugām, paplašinātas aizlieguma vietas un palielināta dažu zivju sugu aizsardzība. Līgums stāsies spēkā 1971. gada 1. janvārī.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

- Nākamā jauniešu iesvēte Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzē no tiks Pūpolu svētdienā, 4. aprīlī, Betlemes baznīcā Bruklinā. Iesvētes mācību sākums 15. janvārī draudzes namā Bruklinā. Tiem, kas nav mācījušies draudzes svētdienas skolās, mācību laiks ilgāks.
- Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes pārskats rāda, ka pagājušās vasaras nometņošanas laikā bērnu vasaras nometnē Katskilos ieņemts 35.784 dol. Visvairāk ieņēmumu bijis no bērnu dalības maksām — 24.590 dol., bet 3000 dol. bijis ziedojumu un 1150 dol ieņemts no sarīkojumiem. Viesi un atvaļinājumu pavadītāji par uzturu un naktsmājām samaksājuši gandrīz 5000 dol. Izdevumos atlīdzībai personālam izmaksāts 11.300 dol. un uzturam 10.600, pie kam audzināšanas personālam izmaksāts 7400, virtuves strādniekiem 2460 un administrācijai 1250 dol. Nometnes uzturēšanai nodots 8800 dol.

—be

KLĪVLENDA

- Klīvlendas tautiešiem pirmā Ziemsvētku eglīte atmirdzēja 11. decembrī Apvienotās draudzes namā, skautu un gaidu sarīkojumā. Svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis, svētku uzrunā norādīdams uz Dieva lielo žēlastību, kas pasaulē sūtījis savu vienpiedzimušo dēlu visai cilvēcei par svētību un pestīšanu. Sekoja gaidu un skautu priekšnesumi, rotaļas un atspirdzinājumu galds.
- Miera un Mārtiņa Lutera draudzes eglītes dievkalpojums notika 13. decembrī Sv. Paula baznīcā. Svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis, piedaloties māc. K. Sautiņam. Pēc dievkalpojuma skolotājas L. Ūdres vadībā sākās skolēnu priekšnesumi, kuriem sekoja Ziemsvētku vecītis ar bagātīgu dāvanu maisu, svētku azaids un rotaļas.

J. E.

ROČESTRA

- Latviešu ev.-lut. Krusta draudzes 20 gadu pastāvēšanai veltītā dievkalpojumā, piedaloties kuplai dalībnieku saimei, sprediķoja archibīskaps A. Lūsis, uzsvērdams ticības spēku, kas noteic tautas pastāvēšanu liktenģriežos. Lūgšanu teica prāv. K. Birznieks. Dievkalpojumu kuplināja dziedone Rita Dziļna - Zaprauska, bet vēlāk svētku koncertā baznīcas sarīkojumu zālē atskaņojot Emīla Dārziņa dziesmas ar pianisti Sk. Stakli - Baker pie klavierēm. Dziedājums valdzināja ar spožo balsi un pārdzīvojumu. Klausītāji māksliniecei pateicās ar ziediem un aplausiem. Svētku norisē draudzes prks Fr. Kalniņš atminējās draudzes sākuma gaitas un tālāko veidošanos, sīkāk pie tā pakavējoties pirmajam draudzes priekšniekam R. Ozolam. Izskanēja tencinājumi draudzes ganam māc. T. Zīrakam, dāmu komitejai, svētdienas skolai un visiem, kas sekmējuši draudzes veidošanos un nostiprināšanos. Sapulcētie ar lielu interesi noklausījās archibīskapa A. Lūša un prāv. K. Birznieka raksturīgās pārdomās un vērtējumos.

Tencinot māc. T. Zīraka uzticīgo un ilgo kalpošanu, draudze viņam uzdāvināja Nameja gredzenu un pasniedza ziedus. Ar tiem apveltīja arī abus viesus - garīdzniekus, bijušos draudzes priekšniekus klātienē un visas dāmu komitejas locekles. Draudzi un tās mācītāju apsveica dāmu komitejas pr-ce M. Ozola, A. Izaks no DV, draudzes pārstāvis pie ALAs Dr. A. Bērzups. nolasot arī ALAs priekšsēža U. Gravas apsveikumu, bet no draudzes locekļu saimes — prof. R. Zaļups. Svētdienas skola draudzei uzdāvāja viesu grāmatu. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši Rīgas 28. gaidu pulciņš, Sirakūzu ev.-lut. Kristus draudze, Bukskauntijas latv. draudzes mācītājs A. Reinsons un mācītājs Dr. K. Bilzēns. Krusta draudzes valde jubilejas gadā darbojas šādā sastāvā: priekšnieks Fr. Kalniņš, vietnieks Ž. Mitenbergs, sekretārs A. Aizstrauts, kasieris H. Aizstrauts, palīgs R. Pavasars un valdes loceklis O. Sniedze.

A. Sed.

PA DZIESMOTU TAKU

Mūža sešdesmitpiektais gads 30. decembrī apritēja Ērgļos dzimušajam dziesmu draugam un diriģentam Augustam Dzenim. Rakstnieka R. Blaumaņa iesvaidītā Vidzemes pagastā allaž rosījusies intensīva sabiedriskā un mākslas dzīve. Jau 16 gadu vecumā jubilārs līdzdarbojās Ērgļu izglītības biedrības orķestrī un korī. Pārnācis uz dzīvi Rīgā, viņš iestājās Latvijas konservātorijā. Diemžēl, kara apstākļi tālākām iecerēm pārvilka svītru. Atgriezies dzimtajā pagastā, Augusts Dzenis nodibināja un vadīja vīru kori. Kad Tautas palīdzības organizācija rūpējās par mūsu karavīru fizisko un garīgo labsajūtu, Dzenis ar paša diriģēto kori bieži apciemoja ievainotos leģionārus slimnīcās. Sākoties izceļošanai, viņš ar ģimeni nokļuva Vācijā, Ausmas nometnē, Kleinkecā, kur noorganizēja un vadīja vīru, vēlāk jaukto kori, piedaloties arī dziesmu svētkos Fišbachā. 1950. gadā A. Dzenis izceļoja uz ASV un apmetās uz dzīvi Ročestrā, kur turpina aizrautīgu kalpošanu dziesmai, noorganizēdams un vadīdams Ročestras latviešu jaukto kori Līga, ar kuru piedalījās vai visos dziesmu svētkos ASV un Kanadā. Mūzas dzirksts atklājas arī Augusta Dzeņa komponētās dziesmās, no kurām Dzimteni savā repertuārā uzņēmis un platē ieskaņojis DV Melburnas nodaļas vīru dubultkvartets Kursa. Jubilārs pieder pie Skaņupe saimes.

A. Sed.

Sv. Jāņa draudzes 15 un 16 gadu veco jauniešu grupā Nora Gubiņa (galda galā) un Tamāra Krieviņa referē par tematu: Draudzība. Grupas nodarbības skolotāja Jāņa Ozola vadībā notiek katru otro svētdienu no plkst. 10—11 priekšpusdienā. Šogad šajā vecuma grupā piedalās 31 draudzes jaunietis, galvenokārt meitenes.

Ženija Tikmane

Vecgada vakars Latvijā

Latvijā vecā gada aizvadīšanai un jaunā sagaidīšanai jau agri sāka rosīties. Uz galda šoreiz bija zivis, kas nozīmēja naudu visam nākošajam gadam. Kad zivis Jaungada galdam bija notīrītas, māmiņa zvīņas nomazgāja un ietina, kā toreiz teicām, „sviesta papīrā" un cik mājā bija cilvēku, tie katrs dabūja savu daļu zvīņu, kuras vajadzēja tūlīt ielikt maciņā un glabāt visu gadu — tad naudas netrūkšot. Uz manu maciņu gan šis ticējums neiedarbojās — tas bieži vien bija tukšs, tikai zivju zvīņas palikušas. Kaut gan daudzi bija jau dzīvē pārliecinājušies, ka šī izdarība nav sevišķi ietekmīga, visi tomēr zvīņas ar prieku ņēma pretim.

Jaungada galdā bija jābūt arī zirņiem. Tie nozīmēja asaras un tās vēl vecā gada vakarā bija jāapēd. Jaungada galds daudz neatšķīrās no Ziemsvētku galda, tikai pašā galda vidū goda vietā bija — zivs! Arī Latvijā jauno gadu sagaidot visi sasveicinājās, bet katrs centās apsveikt savu tuvāko cilvēku vispirms, lai mīlētājus vai jau precētos pārus neviens neizšķirtu un tie visu laiku paliktu kopā arī jaunajā gadā.

Jā, lēja arī laimes! Veikalos varēja pirkt īpašas svina bumbiņas laimes liešanai. Tās turēja lielā karotē virs liesmas un kad metalls bija izkusis, karsto svinu lēja ūdens spainī. Turot izveidojušos čemuru pret sienu, no tā mestās ēnas mēģināja izzīlēt kas izlējies. Pēc tam vēl ilgu laiku „laimi" grozīja pirkstos, pētot, ko gan lējums varētu nozīmēt?

Bija arī citi laimes zīlēšanas veidi. Mēs Rīgā uz apakštasītes uzbērām pelnus un virs tās piepildītu glāzi ar ūdeni. Tajā iemeta laulības gredzenu. Tad nopietni sāka skatīties ūdensglāzē. Vai tā bija sakarsētā fantazija, vai kas cits, bet pēc kāda laika glāzes dibenā tiešām redzēja dažādas ainas.

Tā „buroties" un niekojoties laiks aizritēja gaužām ātri, kaut arī visu acis bieži skatījās pulkstenī... Un tad pēkšņi lielais pulkstenis ēdamistabā sita — divpadsmit! „Daudz laimes jaunajā gadā!" visi sauca kā vienā balsī. Ārā sprakšķēja šāvieni, skanēja baznīcu zvani, Daugavā pūta kuģu sirēnas. Ielas pēkšņi piebira cilvēkiem. Visur skanēja jaungada laimes vēlējumi, staroja līksmas sejas, visi priecājās par jaunā gada atnākšanu, nebēdādami, ka ar vecā gada aiziešanu tas aiznesis nebūtībā arī vienu gadu no katra cilvēka mūža...

Viesībās, ballēs, restorānos — visur bija priecīgie jaungada gaidītāji. Daudzi ieradās mājās vēlu pēc pusnakts, vai agrā rīta stundā, Rīgas ormaņa zirdziņa vizināti vai paši savām kājām, ielas kārtības sargu acu rūpīgi pavadīti. „Daudz laimes jaunā gadā!" — „Paldies, tev tāpat!" bija dzirdams vēl ielās, kas kā sabangoti ūdeņi noklusa, jo vairākas stundas bija aizritējušas jaunajā gadā, kamēr rīta saule atrada Rīgas ielas gandrīz pilnīgi klusas un Jaungada gaidītājus cieši aizmigušus.

Paziņojums mūsu laikraksta lasītājiem

Par spīti cīņai pret inflāciju dzīves dārdzība neapturami ir gājusi un vēl ies uz augšu. Lai varētu nodrošināt laikraksta Latvija Amerikā piesūtīšanu abonentiem, apgāds DAUGAVAS VANAGS nolēmis, sākot ar 1971. gada 1. janvāri, paaugstināt abonēšanas maksu:

Kanadā un ASV		Eiropā un Austrālijā	
1 gada abonements	$21.00	1 gada abonements	$16.00
6 mēnešu „	$11.50	6 mēnešu „	$ 8.50
3 mēnešu „	$ 6.00	3 mēnešu „	$ 4.50
1 mēneša	$ 2.50		

Mēs ceram uz lasītāju atbalstu, lai apgāds varētu smago slodzi pārvarēt un nodrošināt laikraksta iznākšanu. Abonentiem, kas nokārtojuši par 1971. gadu pēc vecajām likmēm, piemaksa atsevišķi nav jāsūta, toties apgāds attiecīgi saīsinās pagarināšanas laiku.

Pateicamies par līdz šim dāvāto uzticību un ceram, ka to lasītāji neliegs arī turpmāk.

Apgāds DAUGAVAS VANAGS

Nenoliedzami skaistākā latviešu skaņu plate ir RAIMONDA PAULA DZIESMAS UN MELODIJAS — ATPŪTAI, ROMANTIKAI UN DEJAI. Tā izceļas ar lieliskiem aranžējumiem, orķestrāciju, solistiem un satura vispusību. Jauka dāvana ikvienas paaudzes latvietim un cittautiešu draugiem. Atskaņojama uz mono un stereo aparātiem.

Cena: ASV — $5.50, Kanadā — $6.00. Nosūtīšana — $0.50.

Nekavējoties piesūta: ETHNIC RECORDS, P. O. BOX 262, GLENCOE, ILL. 60022

Pieprasiet arī vietējos latviešu grāmatu galdos.

Lūdzu piesūtīt man .... gab. R. Paula skaņu plates.

Adrese: ....

Pievienoju čeku par $ ....

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

BAGĀTU JAUNO GADU
novēl V. PALMA

SARIKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

3. janvārī — plkst. 3 pēcp. Kolumbus zālē TLB sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojums.
7. janvārī — plkst. 8 vakarā Latviešu namā TLB inženieŗu un techniķu kopas sanāksme ar inž. P. Černavska referātu.
9. janvārī — plkst. 6 vakarā Kurzemes cietokšņa Ziemas svētku kauju atceres svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.
9. janvārī — plkst. 7 vakarā Latviešu namā, Toronto, Veco strēlnieku b-bas Ziemas svētku kauju atcere un b-bas 10 gadu pastāvēšanas svinības.
15. janvārī — pl. 8 vak. Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars ar deju Royal Canadian Curling kluba telpās, 131 Broadview Ave.
16. janvārī — pl. 7 vak. Latviešu namā LMM kluba tradicionālā zaķu balle.
24. janvārī — pl. 5 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums — T. Zeltiņa „Vīna raugs" H. Miķelsona režijā.
23. janvārī — pl. 8 vak. DV namā DV Toronto nodaļas biedru un viesu vakars ar priekšnesumiem.
30. janvārī — plkst. 7 vakarā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts un balle Columbus zālē Toronto.
14. februārī — Latviešu saimniecisko darbinieku diena Latviešu namā.
20. februārī — pl. 8 vak. DV namā DV Toronto nodaļas gadskārtējais karnevāls.
15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie veči". ronto.

☆

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WHLD raidītājā
(vilnis 1270)
Informācija: tālr. Toronto
261-4218.

KANADAS BAZNICAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3. Ont., tālr. 767-2310. Sv Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue
3. janvārī, pl. 11 rītā Zvaigznes dienas dievkalpojums.

Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr. Don Mills. Tālr. 449-4087.
Sv. Andreja draudze, tel 924-1563. Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

Māc. A. Briedis. 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2789.
Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.
31. decembrī, plkst. 7 vakarā Vecā gada vakara dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars
Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus. 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.
Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

10. janvārī, plkst. 12.30 p.p. Bībeles stunda baznīcā; plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatnes stunda.
17. janvārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

☆

DĀVINĀŠANAI
Austras Plāmpes
„DZIESMU KAMOLIŅŠ"
130 meldijas un teksti. Jāņu un kāzu svinēšanu apraksti.
Cena 3 dol. 494 Sammon Ave., Toronto 359, Ont. Canada

ASV gūstekņu nezināms liktenis

ASV aizsardzības ministrs Lērds atklājis, ka maza amerikāņu brīvprātīgo kaŗavīru grupa gaisa spēku atbalstā dziļi ielidojuši Ziemeļvietnamā mēģinājumā atbrīvot ziemeļvietnamiešu sagūstītos cīņu biedrus, kad bija ienākušas ziņas par gūstekņu miršanas gadījumiem. Uzbrukuma grupa nolaidusies ar helikopteriem gūstekņu nometnē Sontajā. Uzbrukumu izdarījušas lidmašīnas, iznīcinot aizsardzības ierīces un sašaujot novērošanas torni gūstekņu nometnē. Pēc ieroču uguns izmaiņas pārmeklējot nometni atklājās, ka gūstekņi izvākti jau vairākas nedēļas iepriekš. Pēc aizsardzības ministra Lērda izteicieniem Hanoja atteikusies atklāt gūstekņu nometņu atrašanās vietu, kā to prasa Ženēvas konvencija. Pēc Vašingtonas ziņām Ziemeļvietnamā atrodas 378 sagūstīto amerikāņu kaŗavīru un 1000 pazuduši. Līdz šim nav sekmējušies diplomātiskie mēģinājumi iemainīt komūnistu sagūstītos ASV kaŗavīrus pret ziemeļvietnamiešiem un vietkongiem, kas atrodas amerikāņu gūstā. Parīzes miera sarunu 93. sesijā ASV sarunvedis Bruss un Dienvidvietnamas delegāts prasīja Hanojas pārstāvjiem Sarkanā Krusta inspekciju kaŗa gūstekņu un politisko gūstekņu nometnēs kā Ziemeļvietnamā, tā Dienvidvietnamā. Komūnistiskā Hanoja un vietkongi priekšlikumu noraidījuši, apzīmējot to par „politisku manevru".

SKAISTA DĀVANA BĒRNIEM
Iznākušas Ellas Andersones
PASAKU GRĀMATAS BĒRNIEM
SARGEŅĢELIS ... $1.80
Saturā: Divas eglītes, Sargeņģelis, Dvīņu eglītes
RŪĶIS LABDARIS ... $1.80
Saturā: Rūķis Labdaris, Lausks
Valijas Mērnieces illustrācijas un grāmatu apvalks
Grāmatas dabūjamas DV grāmatnīcā,
491 College Street, Toronto.

Īpašs paziņojums īrniekiem un namīpašniekiem

Īpašniekiem apartamentu mājās, saskaņā ar Ontario valdības nekustamu īpašumu nodokļa samazināšanas programmu, šai mēnesī jāsaņem no saimnieka noteikta summa — rabats.

Maksājumu mērķis atvieglināt īrnieku un namīpašnieku pašvaldības un izglītības nodokļu nastu. Tas nozīmē, ka provinces valdība maksā daļu nekustamo īpašumu nodokļa par katru tiesīgu māju un apartamentu.

Ja esat īrnieks, jums no pašreizējā saimnieka jāsaņem nodokļu rabats 1970. g. 31. decembrī vai arī pirms tā.

Īrniekiem, kas nodzīvojuši pašreizējā dzīvoklī mazāk par pilnu gadu, jāsaņem rabats 1/12 apmērā no pilnās atskaites par katru nodzīvotu mēnesi.

Īrniekiem, kas pārvadājušies šāgada sākumā, vajadzēja saņemt rabatu 30 dienu laikā pēc dzīvokļa maiņas. Ja neesat rabatu saņēmis, sazinieties ar agrāko saimnieku. Pagraba dzīvokļu vai t.s. „flat" īrniekiem var nebūt tiesības uz rabatu, ja viņu apdzīvotās telpas nav atsevišķi novērtētas. Piemēram, istabu īrniekiem šādu tiesību nav. Ja neesat par savām tiesībām vai statusu pārliecināti, uzziniet to pašvaldības nodokļu birojā.

Vecāki ļaudis, tiesīgi saņemt nekustama īpašuma nodokļu atskaiti kā atsevišķi novērtēta dzīvokļa īrnieki, var būt saņēmuši atskaiti saskaņā ar Ontario valdības 1970. gada nodokļu pabalsta programmu vecākiem ļaudīm. (Tie, kam tiesības uz federālo garantēto ienākumu papildinājumu.)

Municipal Subsidies Branch darbinieki palīdzēs kā saimniekiem, tā īrniekiem noskaidrot viņu problēmas šīs programmas ietvaros, ieskaitot izziņu par nodokļu rabatu. Zvaniet Toronto (416) 363-7501 vai rakstiet:
Municipal Subsidies Branch
Department of Municipal Affairs
801 Bay Street,
Toronto 5, Ontario

Pemfleti par plāna detaļām saņemami pēc pieprasījuma.

THE RESIDENTIAL PROPERTY TAX REDUCTION ACT (1968) as amended
DEPARTMENT OF MUNICIPAL AFFAIRS
W. DARCY McKEOUGH
Minister

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES
Leonīds Slaucītājs — Dziesmas solo balsij un korim ... $5.00
Dziesmas solo balsij: Lūgšana. Akmens. Būšu pie tevis, mana zeme. Draudzība. Meitene. Ābeļziedu laikā. Neteic manim vārdu daudz. Mūsu zeme. Koŗa dziesmas: Zvaigžņu lietus. Velte. Mocekļi.
Deju mūzika. DV izdevums — tikai stereo ... $6.50
I — Rudzpuķu zilas. Mans mīļais draudziņ. Ar tevi uz debesīm. Klarnetista lāsts. Kaprijas zvejnieks. II — Lichtenšteina polka. Trīs vītušas rozes. Mazā Havajas meitene. Ak tu, mans gaišais draugs. Par godu latvju meičām.
Akordeona mūzika Nr. 2 ... $5.00
Izpildītāji: Viktors Nāruns, Mario Tacca, Jurgen Lochter, Gerard Grisey un Hodnicki ar Darrow.
Akordeona mūzika Nr. 3 ... $5.00
Žanis Zentiņš — Jūras vaidi ... $5.50
pie klavierēm Vera Leinvebers
I — Jūras vaidi. Pie pēdējā pļāvuma. Mans namiņš. Dzimtene. Rudzu puķu vainadziņš. Jurka, pulka Madi ķēra. Bērnība. Brīnos es. Rudeņa ziedi. Balta bērza šūpolīte. II — Skatait, ļaudis. Sīkie pirkstiņi. Zeltītās lapas. Aizsmaržoja baltās ievas. Tā ietu. Nakts tik skumja. Aizejot. Meži šalc. Kaŗavīri bēdājās.
Tautas dziesmas un dejas ... Stereo $5.50
I — Līkumdeja. Āvu, āvu baltas kājas. Es uzkāpu kalniņā. Dzied, māsiņa, skaistu dziesmu. Dancot gāju ar meitām. Jautrais pāris. Ventiņu zvejnieku deju dziesma. Upe nesa ozoliņu. Plakanais dancis. II — Maģais dancis. Ziedēj' rozes, magonītes. Es mācēju danci vest. Es bij' maza meitenīte. Ekusēze. Sarabumbals. Kur tu teci, gailīti manu? Sidrabiņa upi bridu. Andžiņš. Man' bāliņi stipri vīri.
Junda ... $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krivs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Mīlētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.
LP 36 ... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontralts.
Kalvis ... $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krivs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Biķeris miroņu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.
Stereo 1006
Brālīts māsu dancināja ... $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Ritenītis, Zvejniecīņš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Gatves deja.
Stereo 1003
Tu sapnis esi ... $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Ritos, Vermlandes balāde, Maza meitenīt.
Latvian Music LP 32 ... $5.50
I — Pēdējais plāvums, Lietutiņš līst, Diena beidzas, Šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņā, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man tēvs piekodināja, Sprigulīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.
Latvian Music LP 33 ... $5.50
I — Laimīgi pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli vīri, mazi vīri, Dancoju māsiņa pīņa vidū, Kāzinieku deja, Skatāties, jaunī ļaudis, Rucavietis.
Latvian Music LP 34 ... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktis, Koktelis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Šūlu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Seniputenī.
Latvian Music LP 35 ... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Dīvatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs man nepazisti, Kauli deg, Vilciens.
Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pieprasāmas DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Dravnieks — Es atceros, atm.	$6.00
V. Dreimane — Ūdens raksti, dzeja	$4.00
A. Dziļums — Tiesas svētdiena, rom.	$5.80
E. M. Remarks — Laiks mīlēt, laiks mirt, rom.	$6.00
K. Pētersons — Uz dzimtenes pusi, ceļoj.	$7.50
I. Šķipsna — Neapsolītās zemes, rom.	$5.00
A. Eglītis — Pasmaidot, stāsti	$7.50
V. Bastjānis — Dzīves straumē, atm.	$7.00
Dr. th. K Bilzens — Sprediķu izlase	$3.30
T. Krūka — Uniforma, stāsti	$5.50
P. Aigars — Nemirstīgais nemiers, rom.	$5.50
A. Kraujiete — Kristals un māls — dzeja	$5.50
I. Gubiņa — Raksts putekļos, rom.	$5.00
I. Grebzde — Saule manā logā, stāsti	$4.80
E. Andersons — Tur plīvoja Kurzemes karogi	$5.80
Latviešu karavīrs II pasaules kaŗa laikā	$8.30
Latviešu Sporta vēsture	$18.00
Dekteris — Dorvas ciema ļaudis, rom	$7.00
A. Niedra — Rīga dienās, nedienās, rom.	$5.50
V. Hermane — Bez Tevis, dzej.	$3.20
J. Turbads — Ķēves dēls Kurbads, pasaka	$4.00
A. Eglītis — Cilvēks mežā, rom.	$6.00
G. Janovskis — Nelūgtos ciemos, stāsti	$5.00
E. Blanks — Latvju tautas ceļš uz neatkarīgu valsti, kultūrvēsturiska apcere	$4.00
A. Voitkus — Ceļi tāli, ceļi tuvi	$5.80
V. Rulliņa — Soli pa solim, rotaļās, dančos un dejās	$5.00
Z. Liepa — Gaismas aijātājs, dzejoļi	$4.00
T. Zeltiņš — Antiņš debesīs meklē latviešus, rom.	$5.80
M. Bukšs — Francis Kemps	$7.00
Dieva kokle — Latv. relig. dzejas antoloģija	$8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds	$6.00
E. Aistars — Evita, rom.	$4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom.	$5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan	$5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz.	$3.50
E. Dēliņš — 69 stundas	$6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži	$12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II	$5.80
Valdis — Staburaga bērni	$3.80
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets	$2.80
T. Ķiķauka — Putni, rom.	$4.20
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās	$4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej.	$4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsena — Cilvēcības vārdā	$8.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej.	$2.00
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
K. Pētersons — Pasaule paveŗas, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas	$4.20
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80

Pieprasiet
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont.

1971. gada jaunie modeli
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.
HANS PLAUDE TALR. HO 6-1131
SAZINIETIES AR MŪSU FIRMAS LATVIEŠU PĀRSTĀVI:

ONTARIO VALDIBAS NODOKĻU PABALSTA PLĀNS (Tax Assistance Plan) PALIDZ VECĀKIEM ĻAUDIM. ČEKI JAU IZSŪTITI VAIRĀK NEKĀ 230.000 IEDZIVOTĀJIEM, UN DAUDZI DRIZUMĀ VĒL SAŅEMS PAPILDU ATBALSTU.

Nodokļus maksāt ikvienam ir grūti.

Bet dažiem tas ir īpaši smagi — kā, piemēram, vecākiem ļaudīm. Augošie nekustamo īpašumu nodokļi it sevišķi spiež viņus.

Lai atvieglinātu viņu nastu, valdība iedzīvinājusi jaunu plānu: 1970. gada nodokļu pabalsta plānu vecākiem ļaudīm.

Pēc plāna paredzēta līdz $100 izmaksa veciem ļaudīm, — tiem, kas saņem federālās valdības garantēto ienākumu papildinājumu, — lai palīdzētu viņiem kārtot savu īpašuma nodokli vai īri.

Kopskaitā vairāk nekā 230.000 personas Ontario saņems 17 milj. dolaru pabalstos.

1970. gada nodokļu pabalsts veciem ļaudīm ir solis īpašumu nodokļa slodzes atvieglināšanai.. Tas ir svarīgs solis.

GOVERNMENT OF ONTARIO
Department of Municipal Affairs
W. Darcy McKeogh, Minister.

Tuvāka informācija: Municipal Subsidies Branch — 801 Bay Street, Toronto 5, tālrunis 363-7501.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

VALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837.

A. EGLITIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17½ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
347 Richmond St. E., Toronto 3, Ont.
Tel. 363-1166

LATVIEŠU NAMS
491 College ielā, Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām
■ Klāj viesību galdus ■
Tel. 922-2931

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB.
TEL. 759-0266

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-6266.

LAIKRAKSTA **LATVIJA AMERIKĀ**
ATSEVIŠĶI NUMURI PERKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
165 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
681 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
149 Roncesvalles Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONĀ

O. Andersons
120 Barton St. E.

Northland Grocery
28 Market St.

Vai esat nokārtojuši abonementu? Apmeklējiet DV grāmatnīcu Toronto.

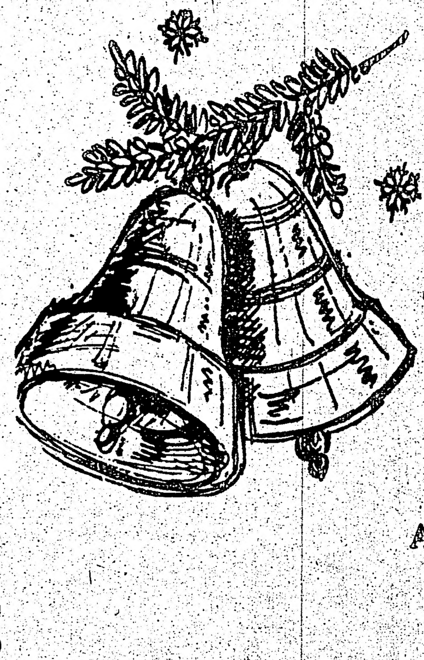

Dāviniet paši sev un draugiem
1971. gadam
latviešu laikrakstu
„LATVIJA AMERIKĀ”

LATVIJA AMERIKĀ — 491 College Street, Toronto 174, Ontario, Canada

Uzvārds .... Vārds ....
Adrese ....
Pilsēta .... Pavalsts ....
Datums ....

Izdevēji —
MĒS IZDARAM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta technikā
ATRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

MĒS IESPIEŽAM
- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada
Tel. 921 7121 (Code 416)

Aizdomās turētie apcietināti

Galvenie aizdomās turētie par Kvebekas bijušā darba ministra Pjēra Laporta nolaupīšanu un noslepkavošanu arestēti 28. decembrī plkst. 5 rītā. Pauls Roze, 27 g.v., viņa brālis Džeks, 23 g.v. un Francis Simards, 23 g.v. beidzot sagūstīti Sv. Lukā, 20 jūdzes no Montrealas, kādās vecās lauku mājās, kur pagrabā ierīkota paslēptuve. Apcietināts arī ceturtais vīrietis, 30 g.v. Mišels Vīgers, kas nav piedalījies Laporta aizvešanā un noslepkavošanā, bet viņš noīrējis uz sava vārda minēto lauku māju. Vīgers policijā labi pazīstams kā separātists.

Trīs sagūstītie nav izrādījuši nekādu pretestību un tūlīt pārvesti uz Kvebekas provinces policijas galveno mītni Montrealā, kur ievietoti aiz restēm. Ceturtais, kas bija iesaukts Laporta nolaupīšanā, 19. g. vecais students Bernards Lortijs, atrodas arestā kopš 6. novembra. Viņš noliedz, ka būtu piedalījies Laporta noslepkavošanā.

Pirmoreiz vietējā policija pārmeklēja farmas māju 23. oktobrī, bet neviena neatrada. Taču aizdomas radīja siltā krāsns. Kvebekas provinces policija pārmeklēja māju vēl divreiz novembrī, bet bez panākumiem. 23. decembra pārbaudē policija atrada šajā mājā Vīgeru, bet tikai piektajā mājas pārmeklēšanā, 28. decembrī, izdevās apcietināt brāļus Rozes un Franci Simardu. Ticams, ka abi brāļi Rozes un Simards uzturējušies Sv. Huberta mājā, kur Pjērs Laports pēc nolaupīšanas tika turēts gūstā. Vēlāk trīs meklētie jaunekļi 17. oktobrī pārcēlušies uz apartamentu Montrealas rietumos. Tur viņi noslēpās slepeni izbūvētā sienas nodalījumā, kad policija 6. novembrī ieradās viņus apcietināt. 22 stundas pēc policijas aiziešanas viņiem izdevās izbēgt.

Laportu aizveda no viņa mājas Montrealā 10. oktobrī. Viņu nonāvēja nožņaudzot 17. oktobrī un līķi atrada atstātas automašīnas bagāžas nodalījumā, netālu no Sv. Huberta armijas gaisa spēku bazes. Kanadas lielākā pilsēta Montreala visu laiku atradās armijas spēku apsardzībā un izņēmuma stāvoklī, padota kaŗa laika likumiem. Jau 20. oktobrī Sv. Lukas policijas un agrākais RCMP virsnieks, 31 g.v. Alans Difrens, bija ievērojis kādu atstātu lauku māju uz sāņceļa par „aizdomīgu" un pastiprinājis novērošanu. Vientuļā māja bija neapdzīvota mēnešiem, bet pēkšņi naktī iedegās gaisma, kā arī bija redzamas automašīnas mājas iebraucamā ceļā. Policijas priekšnieks bija vēl vairāk norūpējies, kad 6 viņa policisti atklāja nozagtu pārtikas preču pārvadājamo auto izlaupītu uz vientuļa ceļa, apmēram jūdzi no farmas mājas. Pēc četrām nesekmīgām mājas pārmeklēšanām policijai ienāca ziņas, ka Rozes un Simards uzturas „mistiskajā" farmas mājā. Kad 23. decembrī policija šajā mājā apcietināja Vīgeru, tad izklaušināšanā atklājās arī paslēptuves vieta. Mājas pagrabā policija atrada modernu apkures krāsni, kas bija uzmontēta uz cementa blokiem. Aiz eļļas apkures sienā bija 18 collu liela slepena eja. Pati paslēptuve atradās 5 pēdas zem pagraba grīdas, savienota ar 25 pēdu gaŗu un 4 pēdas augstu tuneli.

Policija baidījās, ka aizdomās turētie pēc atklāšanas varētu izdarīt pašnāvību. Uz bēgļu pieprasījuma, tika izsaukts ģimenes ārsts Ferons, kas galvoja, ka viņiem nekas ļauns netiks nodarīts. Pagāja vairāk kā 3 stundas kamēr vajātie iznāca dienas gaismā un tiem uzlika rokas dzelžus.

Pārbaudot 25 pēdas gaŗo tuneli, tajā atrada nolaupītos pārtikas krājumus, pielādētu ieroci, pistoli un municiju. Tuneļa galā bija ierīkota elektriskā apgaismošana un ūdens tvertne. Pēc iznākšanas no paslēptuves Pauls Roze deklarēja sevi par politisko gūstekni un „pazudušās paaudzes" pārstāvi. Visi trīs ievietoti Kvebekas provinces cietumā. Brāļiem Rozēm un Simardam būs jāstājas tiesas priekšā par slepkavību, laupīšanu un konspirāciju.

Mūsu mīļais draugs

Jēkabs Atteka

pēkšņi aizsaukts aizsaulē.

Atmiņās viņu vienmēr pieminēs

INESE un VALTERS ZIEDIŅŠ

Mūsu mīļā

Minna Kārkliņa, dz. Stankevics

dzimusi 1899. gadā 25. aprīlī Latvijā,
mirusi 1970. gada 19. decembrī Sadberijā, Ont.

Un ja ar tev svešumā jāaiziet bij'
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tad mūžības sapnī Dievs ieaudīs
Tev dzimtenes mirdzumu klusu.

Sērās:

DĒLI AR ĢIMENĒM

Mūsu draudzes locekle

Minna Kārkliņa, dz. Stankevics

mirusi 1970. gada 19. decembrī Sadberijā, Ont.

Vieglas smiltis . . .

Viņu piemiņā paturēs

Sadberijas latviešu ev.-lut. draudze

SPORTS

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācijas vadību pārņem lietuvieši

Pēdējos divus gadus Baltiešu sporta federācijas vadība bija latviešu ziņā ar Ž. Zentiņu kā priekšsēdi. Nesen aizvadītā kongresā vadību rotācijas kārtībā pārņēma lietuvieši. Prezidija sēdeklis joprojām paliks Toronto, jo tieši Toronto ir spēcīga baltiešu sporta saime un netrūkst arī sporta darbinieku ar pieredzi un interesi darboties šajā laukā.

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācija (North American Baltic Athletic Federation) dibināta 1957. gada 18. maijā Klīvlendā, ASV. Toreiz Klīvlendā notika pirmās baltiešu meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un galda tenisā, piedalīties izlases vienībām. Federācijas darbības aploks gadu tecējumā kļuvis arvien plašāks, dažkārt pārāk pieblīvēts visādām meistarsacīkstēm. Sacīkšu kalendāri ne vienmēr saskaņoti ar atsevišķo tautību meistarsacīkšu datumiem un laiku pa laikam plānotās programmas sekmīgu izkārtošanu.

Sākotnējā doma federācijas dibinātājiem nebija koncentrēte ne izlašu vienību meistarsacīkstēm, bet tiecās uz lokālo baltiešu sporta sadarbības stimulēšanu. Šī doma realizējusies tikai retos gadījumos. Meistarsacīkšu rīkotāji pamazām iekļāva savā plānošanā arī Kanadu un tagad var pamatoti dēvēt sevi par organizāciju, kas aptver visu Ziemeļameriku.

Pēdējo sporta kongresu vadīja bijušais prezidija priekšsēdis Ž. Zentiņš. Diemžēl, sakarā ar Kanadas profesionālā futbola finālspēli, kas bija sacēlusi kājās visu Toronto, kongresā nepiedalījās arī vairāki sporta darbinieki, kuru klātiene būtu bijusi ļoti vēlama. Par sekretāru ievēlēja lietuvieti A. Nausedu. No ASV bija ieradies tikai lietuvietis A. Bielskus; pārējie visi bija no Kanadas.

Darba kārta bija ļoti plaša.. Viens no svarīgākiem punktiem bija meistarsacīkšu kalendāra pieņemšana. Jaunais kalendārs paliks negrozīts no gada uz gadu, izņemot tā pielāgošanu nedēļas nogalēm. Nacionālās sporta vadības turpmāk plānos savas sacīkstes respektējot NABAF sacīkšu datumus.

Darba sekā bija paredzētas arī pārrunas par jaunu satversmi, baltiešu sporta biļetena izdošanu angļu valodā, sporta archīva noorganizēšanu, izcilu sportistu apbalvošanu ar īpašām sporta nozīmēm u. t. t.

Līdzšinējais priekšsēdis ziņojumā pakavējās pie federācijas pēdējo divu gadu darbības slavējamiem un peļamiem posmiem, atzīmējot, ka vadošo personu vidū valdījušas vislabākās attieksmes. Taču iecerētā programma tikai daļēji izpildīta. Daļa sarīkojumu priekšzīmīgi noorganizēti, iepriecinājis to lielais dalībnieku skaits un labie rezultāti. Dažas meistarsacīkstes, turpretim, dalībnieku skaita ziņā bijušas bālas, citas bija jāatsauc. Neizdošanās pamatā pa lielākai daļai bijusi nepietiekama informācija. Ziņojumu pabeidzot runātājs aicināja sadarbībai, neatliekot neko uz rītdienu. Ja nopietnu apsvērumu dēļ kādas meistarsacīkstes jāatsauc, tad tas jādara, bet par to tūlīt jāinformē prezidijs un baltiešu sporta vadības. Meistarsacīkšu kalendāru kongress pieņēma tikai daļēji un uzdeva prezidijam visdrīzākā laikā rūpēties, lai pieņemtu arī pārējo meistarsacīkšu datumus.

Apstiprināja meistarsacīkšu datumus: slēpošanā 6. martā (rīkotāji igauņi), galda tenisā 10. aprīlī (lietuvieši) vieglatlētikā un tenisā 24. jūlijā (igauņi), peldēšanā 12. septembrī (lietuvieši), svaru celšanā 24. jūlijā (igauņi), vieglatlētikā vecuma grupām 11. septembrī (igauņi).

Apspriežot meistarsacīkšu datumus, A. Bielskis izteica domu, ka basketbolā un volejbolā nevajadzētu turpmāk sacensties izlases vienībām, bet rīkot turnīrus, kuros piedalās atsevišķie klubi. Šis ierosinājums nerada atbalsi un par to aicinās izteikties nacionālās sporta vadības.

Konstitūcijas projekts uz kongresa dienu vēl nebija gatavs; to vēlāk piesūtīs sporta vadībām atsauksmēm. Kongresa dalībnieki izteicās, ka vajadzētu ikvienai tautībai dot kongresā vairāk balsis, lai stimulētu interesi aktīvi piedalīties kongresā, dodot vienai personai tikai vienu mandātu.

Apspriežot sporta biļetena izdošanu, nolēma lūgt projekta autoru R. Bulti tuvākā laikā iepazīstināt prezidiju ar biļetena izdošanas iespējām. Kongress uzdeva prezidijam iedzīvināt archīva materiālu sakārtošanu, vajadzības gadījumā kooptējot šim darbam sporta darbiniekus ārpus prezidija.

Prezidija sastāvu nebija iespējams konstatēt galīgā veidā, jo nacionālās sporta vadības nebija izraudzījušas visus delegātus. Pagaidām zināms, ka latviešus prezidijā pārstāvēs bijušais priekšsēdis Ž. Zentiņš, V. Sališs un A. Zāģeris, lietuviešus — S. Krašauskas, A. Bielskus, A. Nausedas, igauņus — E. Hermans, E. Rodus un R. Vikstens. Pārējie vārdi būs zināmi tuvākā laikā.

Kongress pieņēma daudz svarīgu lēmumu, bet šo lēmumu īstenošana būs atkarīga no prezidija uzņēmības un darbošanās gribas. Vērojot kongresa dalībnieku noskaņu, ir pamats apgalvot, ka nākošais darba posms vainagosies ar labiem panākumiem.

Ž. Zentiņš

Ko stāsta vecie ģenerālštāba dokumenti

Anglijas archīvs 21. decembrī atļāvis publicēšanai 89 sējumus dažādu materiālu par kopīgajām angļu un amerikāņu ģenerālštāba sanāksmēm, kas ietveŗ laiku līdz 1945. gada 31. decembrim. Daudzi dokumenti par laiku no 1942.—1945. gadam drošības iemeslu dēļ līdz šim vēl nebija atklāti. Bet daudzas svarīgas informācijas bija jau agrāk publicējuši kaŗalaika vadoņi savās autobiografijās. Archīvi vēsta, ka jau 10 mēešu pirms desanta izcelšanas Francijā, Rietumu sabiedroto militārie stratēģi apsprieduši iespēju par sarkanarmijas aizturēšanu, ja tā pēkšņi sāktu okupēt visu nacionālsociālistisko Vāciju. Amerikāņu ģenerālis Džordžs Māršals, Otrā pasaules kaŗa ģenerālštāba priekšnieks, 1943. gadā jautājis angļu ģenerālštāba priekšniekam Alanam Brukam, vai hitleriskā Vācija palīdzētu sabiedroto kaŗaspēku ielaist Eiropā, „lai padzītu krievus". Anglijas imperijas ģenerālštāba priekšnieks sacījis, ka viņš ir domājis „līdzīgās līnijās". Viņš citējis, ka Eduards Benešs, Čechoslovakijas prezidents trimdā, neticējis, ka krievi mēģinās sagrābt Eiropu tūlīt, uzskatīdams, ka Pad. savienība kaŗā jau stipri noasiņojusi un ka būs nepieciešami vairāki gadi, lai tā nostiprinātu savu saimniecību.

Ģenerālis Māršals paskaidrojis ģenerālštāba sanāksmē, ka „Krievija skatās naidīgi uz kapitālistisko pasauli. Maskava jau agrāk bija izrādījusi lielāku nicinājumu Rietumu sabiedrotiem, kad tie atteicās izdarīt invāziju Eiropā tiklīdz Kremlis to vēlējās. Dokumenti liecina, ka pēdējā pasaules konflikta sabiedrotie jau agri sākuši būt piesardzīgi pret Pad. savienību. Rietumu sabiedroto ģenerālštāba techniķi ilgi studējuši, kādus ieročus un informāciju sniegt Pad. savienībai un par kādiem vēl bija šaubu. Anglijas ģenerālštāba priekšnieks, ievērojot Dr. Beneša uzskatus, sacījis ģenerālim Māršalam, ka viņš sagaida, ka Pad. savienība prasīs daļu Polijas, Baltijas valstis un koncesijas Balkānos. Kaŗagājienā pret Japānu ģenerālštāba apspriedes bazējās ticībā, ka Maskava nepieteiks kaŗu Japānai, bet ja pieteiks, tad tikai vēlāk, kad būs redzami jau rezultāti. Sabiedroto militārie vadoņi savā starpā izcīnījuši asas cīņas par stratēģiju Eiropā. Laiku pa laikam angļi meklējuši iespējas atvilkt savu kaŗaspēku un kaŗa materiālus no Pacifika, lai stiprinātu invāziju Eiropā, bet amerikāņi arvien pretojušies.

Kopīgo sabiedroto ģenerālštābu nodibināja ASV prezidents Franklins Ruzvelts un Anglijas premjērs Vinstons Čerčils pēc Perlharboras. Tas veica Rietumu sabiedroto globālās operācijas līdz uzvarai pār Japānu. 1944. gada 29. jūnija sanāksme stāsta par angļu opoziciju desanta operācijām Dienvidfrancijā, ar ko amerikāņi vēlējās mazināt spiedienu ģen. Dvaita Eizenhauera spēkiem Ziemeļfrancijā. Admirālis Noble sacīja, ka sabiedrotiem jāsūta vislielākie spēki tur, kur ienaidnieks pārvalda cīņas. Tas nozīmēja, ka angļi komandētu spēkus pret Italiju, kur bija svarīgi sasist nacionālsociālistiskās Vācijas kaŗa mašīnēriju. Viņš ieteica virzīties uz Balkāniem Dienvidfrancijas invāzijas vietā, tā atbalstot Čerčila lūgumu uzbrukt Eiropas ass „mīkstajai pavēderei". Angļu militārie komandieŗi un valstsvīri, kā arī daži amerikāņi, vēl tagad atzīst, ka ja būtu sekots angļu padomam, tad komūnisti nebūtu okupējuši daļu Balkānu valstu.

Archīva krājumi, kas atklāti publicēšanai 21. decembrī, beidzas ar ģen. Māršala priekšlikumu sadalīt franču Indoķīnu pie 16. paralleles, vienu gradu dienvidos no tagadējās pamiera līnijas, kas pārdala Ziemeļu un Dienvidvietnamu.

Ontario provinces pavalstniecības un imigrācijas ministrs Roberts Velčs (Robert Welch) pirms Ziemsvētkiem rīkoja pieņemšanu etniskās preses pārstāvjiem Toronto, parlamenta ēkā. Ministrs iepazīstināja ap 40 sapulcējušos ar jauno, pārorganizēto programmu jaunieceļotājiem Kanadā, Ontario provincē. Programmā ietverta jaunie-braucēju sagaidīšana lidlaukā, viņu orientēšana Kanadas dzīvē, angļu valodas kursu noorganizēšana un informēšana par valdības un sabiedriskiem pakalpojumiem. Ministrs novēlēja laimīgu un sekmīgu 1971. gadu visiem mūsu laikraksta lasītājiem. Uzņēmumā ministrs R. Velčs (pa kreisi) sarunā ar viceministru R. M. Varrenu (pa labi) un Rusu Kolombo (vidū).

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPIGA UN SMALKJŪTIGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUDŽERSIJA

⊙ Sībrukā, Ņudžersijā, 10. novembrī no dzīves šķīries Filadelfijas latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes Sībrukas kopas priekšnieks Adalberts Sietiņsons. Viņš bija dzimis 1909. g. 21. augustā Katvaru pag. Stirnas skolā kā skolotāja dēls. Pēc vidusskolas pabeigšanas līdz 1933. gadam saimniekoja tēva mājā Cēsu Kalna Smīdēs, bet no 1933. — 1939. gadam strādājis J. Eveles meža materiālu tirdzniecības uzņēmumā, pēc tam kļūdams patstāvīgs meža materiālu tirgotājs. Bijis 10. Cēsu aizsargu pulkā vada komandieris, Zemnieku savienības Cēsu nodaļas valdes loceklis, Cēsu pagasta vecākā vietnieks, vairāku laikrakstu korespondents un sabiedrisko organizāciju darbinieks. 1950. gadā iecelojа no Vācijas ASV un kopā ar ģimeni apmetās Sībrukā, Ņudžersijā, kur noorganizēja draudzes kopu, kopš 1955. gada būdams tās priekšnieks. Bija Filadelfijas latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēža vietnieks. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja draudzes mācītājs J. Siliņš. Aizgājējam viens brālis ar ģimeni dzīvo Mineapolē, bet dzimtenē paliek divi brāļi un māsa ar ģimenēm.

J. Ozols

KLĪVLENDA

⊙ Klīvlendas latviešu pensionāru apvienības sanāksmē 16. decembrī ar 75 mūža gadiem godināja LKOK kpt. Rūdolfu Vārnu un bijušo latv. strēlnieku vltn. Arnoldu Kampi. Jubilārus apsveica pensionāru apvienības priekšnieks V. Rubovskis, pasniedzot grāmatu veltes. No Klīvlendas latv. b-bas valdes sveica K. Karnītis.

⊙ DV apvienības mītnē Klīvlendas vanadzes priekšnieces M. Danielas vadībā 19. decembrī rīkoja gadskārtējo bērnu eglītes vakaru ar svētbrīdi, kuru vadīja māc. K. Briedis. Sekoja bērnu priekšnesumi, Izcils bija uzvedums „Sidrabiņa lietiņš lija Ziemas svētku vakarā" skolotājas L. Ūdres vadībā. Neiztrūka arī svētku vecītis ar lielo dāvanu maisu. Bērni tika bagātīgi apdāvināti. Pie vanadžu skaisti dekorētiem cienasta galdiem sēdās lielie un mazie vakara dalībnieki. Sekoja bērnu nodarbības un rotaļas.

⊙ Klīvlendas apvienotās draudzes skolas svētku eglītes sarīkojums notika 20. decembrī ar kārtējo jaunatnes dievkalpojumu baznīcā. Altārī skaisti mirdzēja svētku eglīte. Dievkalpojumu kuplināja meiteņu ansamblis ar dziesmām. Dievvārdus lasīja izlaiduma klases audzēkņi. Pēc dievkalpojuma draudzes mājā sekoja vokāli un instrumentāli priekšnesumi skolas pārziņa R. Šildera vadībā. Skaists bija skolotāja P. Dūma sacerētais uzvedums „Trimdas bērna Ziemas svētki," kas bija labi sagatavots un sarīkojuma apmeklētājiem sagādāja patiesu prieku.

J. E.

ŅUJORKA

⊙ Ņujorkas draudzes atsevišķo latviešu skolu eglītes sarīkojumi notika 19. decembrī Oranžā, Ņudžersijā, bet 20. decembrī Jonkeros, Bruklinā, Salā un Džamaikā. Visur ieradās Ziemsvētku vecītis ar dāvanām, bija skolēnu priekšnesumi un noslēgumā vecāku rīkots azaids, kam sekoja rotaļas un tautas dejas. Bruklinā bērni rādīja uzvedumus „Nakts Betlemē" un „Rūķīši un Mežavecis". Jonkeros izrādīja Ziemsvētku evanģeliju; bija arī „dzīvā" eglīte. Kad mācītājs A. Ozols Jonkeros pieteica pēdējo bērnu priekšnesumu, atskanēja troksnis. Iedarbojās automatiskais ugunsgrēka trauksmes signāls. Apmeklētāji atstāja sarīkojuma zāli pa abām izejas durvīm. Ieradās Jonkeru pilsētas 6 ugunsdzēsēju un divas policijas mašīnas. Noskaidrojās, ka nebija laikā iedarbojusies centrālās apkures krāsns, eksplodējot degvielai, kas nebija laikā aizdegusies, saceļot sodrēju mākoni. Nekādu bojājumu nebija. Ugunsdzēsēji atļāva sarīkojumu turpināt. Neparasti daudzo ugunsdzēsēju mašīnu ierašanās izskaidrojama ar to, ka tikai nedaudz bloku no latviešu baznīcas pirms pieciem gadiem notika negadījums Ziemsvētku laikā, kad sadega vairāki bērni. Jonkeru policija un ugunsdzēsēji to nebija aizmirsuši.

—be.

Reālitātes

(Pārnesums no 1. lpp.)

litisko pieeju un taktiku. Komūnistu aprindās šo „vienības konferenci" apzīmē par komūnisma triumfu. Šī konference neatrisināja nevienu „nesaskaņu" jautājumu, bet deva Pad. savienībai akceptu izšķirt jautājumus visu komūnistu valstu vārdā, atzīstot, ka reālitāte prasa, lai saskata padomju militāro varu un tās tiesības vadīt komūnisma gaitu un nākotnes plānus. Pad. savienība ir noteicēja komūnisma pasaulē divu iemeslu dēļ. Pirmkārt reālitāte un „dzīves fakti" rāda, ka tā ir vienīgā īstā komūnistu vara. Otrkārt visiem ir jārēķinās, ka Pad. savienība nekavēsies izmantot ne savu saimniecisko, ne arī militāro spēku pret katru satelītu vai komūnisma līdzskrējēju valsti, ja tās domātu iet pašas savu ceļu.

Senāta drošības komitejas priekšsēdis senātors Džems Īstlends (James O. Eastland) uzsveŗ, ka ir laiks visiem atgādināt, ka internacionālā komūnisma drauds brīvajām valstīm nav vis mazinājies, bet būs bīstamāks kā jebkad tieši septiņdesmitajos gados. Internacionālā komūnisma mērķis, pēc Maskavas diktāta, ir pirmā vietā sagraut Amerikas Savienotās Valstis. Šinī ziņā nav arī domstarpību starp Pad. savienību un sarkano Ķīnu. To arī mēs nedrīkstam aizmirst. Vēl mazāk mēs drīkstētu aizmirst, ka sabrūkot ASV, jeb pat tikai nonākot tās valdībai ultrā liberāļu politiķu un sapņotāju intelektuāļu rokās, mūsu sapnis par Latviju būtu beidzies, un ne tikai uz laiku, bet tā, ka vēsture rakstītu, ka „reiz bija" Baltijas tautas.. Vēstures pētnieki tad konstatētu, ka reiz brīvajā pasaulē dzīvoja cilvēki, kas iemiga labās dzīves miegā un vēl guļot tos iekļāva vergu kārtā. Protams, arvien ir bijuši cilvēki, kas apgalvojuši, ka tas nevar notikt šeit. Bet to pašu domāja arī tie simt miljonu, kas šodien vairs neuzdrīkstas pat uzticēties saviem bērniem, bet kuŗi sūta mums brīdinājumu, ka ir pēdējais laiks apzināties stāvokļa nopietnību un ikvienam pielikt roku kopīgā darbā brīvās pasaules labā. Tikai tā mēs varam cerēt redzēt arī Latviju brīvu.

Atbrīvots Rietumvācijas . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

zemju kritika ir bez pamata un oficiāli žēlojās par franču nostāju.

Par nolaupītā Rietumvācijas goda konsula Eižēna Beila atrašanās vietu nebija nekādu ziņu. Visbādenē, Rietumvācijā, televīzijā noraidīja Beila rakstīto vēstuli viņa brālim. Vēstulē Beils sacīja: „. . . Es mēģinu nezaudēt nervus, bet tas ir ļoti grūti . . . manas cerības redzēt atkal dienas gaismu lēni zūd."

Basku nacionālisti veda slepenas sarunas ar vāciešiem par sūtņa atbrīvošanu pret naudu un ieročiem. Sarunas notika uz Spānijas-Frncijas robežas. Spānijas valsts galva ģen. Franko atteicies sākt sarunas ar baskiem un viņi griezušies pie vāciešiem. nesaistot Beila likteni ar 16 basku tiesāšanu.

Pēc pēdējām ziņām Rietumvācijas konsuls Eižēns Beils atbrīvots Ziemsvētkos un atrodas Visbādenā, Rietumvācijā. Viņš izteicies ka šie bijuši viņa laimīgākie Ziemsvētki. Televīzijas raidījumā Beils paziņoja savai dzīvesbiedrei un meitai Spānijā, ka viņš atrodas brīvībā.